

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR
la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative
(fortificarea mecanismelor de combatere a corupției,
a criminalității financiare și a criminalității organizate)

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică	Nr.	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
Obiecții și propuneri de ordin general				
	Cancelaria de Stat	1.	<p><u>La nota de fundamentare:</u> Se constată că aceasta, în ansamblu, oferă o justificare relevantă a necesității intervenției normative, fiind evidențiate contextul general, obiectivele urmărite și principalele soluții propuse, inclusiv corelarea cu angajamentele asumate în procesul de integrare europeană și anume asigurarea implementării măsurii 3.7.21: „Măsuri antifraudă și protecția intereselor financiare ale UE” în vederea consolidării mecanismelor de prevenire și combatere a fraudelor care afectează interesele financiare ale Republicii Moldova și ale Uniunii Europene, al cărei termen de realizare este stabilit pentru iunie 2026. Totodată, se relevă unele aspecte care ar putea fi dezvoltate suplimentar, în vederea consolidării fundamentării proiectului. Prin urmare, proiectul este apreciat pozitiv, fiind orientat spre îmbunătățirea cadrului normativ și consolidarea capacităților instituționale.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Nota de fundamentare a fost completată cu argumentele necesare aferente propunerilor formulate.</p>
	Curtea Supremă de Justiție	2.	Proiectul de asemenea propune modificarea mai multor prevederi din Codul de procedură penală care nu au nicio legătură cu eficientizarea investigării infracțiunilor de corupție și a celor care afectează fondurile europene. Totuși, acestea necesită o discuție conceptuală și o coroborare sistemică cu alte prevederi ale	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Cu referire la modificările propuse la CPP din proiect, menționăm că au fost revizuite în funcție de oportunitatea observațiilor și recomandărilor parvenite în procesul de avizare. Totodată, unele modificări, deși nu vizează în mod direct investigarea infracțiunilor de corupție sau a celor care</p>

			<p>Codului de procedură penală. Recomandăm examinarea acestor propuneri într-un proiect separat și discutarea acestuia cu toți subiecții interesați. Având în vedere cele menționate, Curtea Supremă de Justiție speră că proiectul de lege va fi revizuit prin prisma observațiilor formulate.</p>	<p>afectează fondurile Uniunii Europene, sunt conexe obiectului proiectului și au fost incluse în scopul eliminării unor neclarități de interpretare și deficiențe normative constatate în practică, care afectează eficiența urmăririi penale în ansamblu. Or, intervențiile punctuale asupra CPP trebuie privite sistemic, iar separarea acestora într-un proiect distinct ar conduce la tergiversarea remedierii unor probleme deja identificate și ar afecta aplicarea unitară a noilor competențe instituționale.</p>
	Ministerul Finanțelor	3.	<p>Se propune completarea proiectului de lege cu un articol suplimentar privind modificarea Codului penal, în scopul actualizării cadrului normativ aferent infracțiunilor economice, al alinierii acestuia la standardele internaționale și al asigurării unei interpretări clare și previzibile a normelor.</p> <p>În acest context, se propune revizuirea art. 244 din Codul penal (evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor), prin majorarea plafoanelor valorice de atragere a răspunderii penale, după cum urmează:</p> <p>✓ la alin. (1) – stabilirea pragului de 75 de salarii medii lunare pe economie prognozate;</p> <p>✓ la alin. (2) lit. b) – stabilirea pragului de 150 de salarii medii lunare pe economie prognozate.</p> <p>Necesitatea acestor modificări este determinată de adaptarea cadrului normativ la evoluțiile economice (inclusiv creșterea salariului mediu, inflația și dinamica tranzacțiilor economice), precum și de necesitatea reducerii numărului de cauze penale ce vizează fapte cu prejudicii reduse, în vederea diminuării supraîncărcării organelor de urmărire</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Majorarea plafoanelor valorice afectează funcția preventivă a legii penale, care, în materia evaziunii fiscale, are un rol esențial în asigurarea respectării obligațiilor fiscale de către contribuabili. Or, creșterea pragurilor poate crea percepția că evaziunea sub anumite limite este „acceptabilă” sau mai puțin riscantă. Mai mult ca atât, fapta de evaziune fiscală își păstrează pericolul social indiferent de pragul numeric, iar stabilirea unor limite mai înalte nu reflectă o schimbare a naturii juridice a conduitei, ci doar o reducere formală răspunderii penale pentru aceleași fapte ilicite. În practică, operatorii economici pot adapta conduita astfel încât să evite atingerea pragului penal, fără a renunța la comportamentul ilicit.</p> <p>În același timp, transferul acestor fapte în sfera administrativă nu este însoțit de garanții suficiente privind caracterul efectiv și disuasiv al sancțiunilor fiscale, ceea ce poate afecta protecția intereselor bugetare.</p>

		<p>penală și orientării resurselor instituționale către investigarea cazurilor de evaziune fiscală cu un grad sporit de pericol social. În consecință, majorarea plafoanelor valorice va conduce la decriminalizarea parțială a faptelor de evaziune fiscală de mică amploare, acestea urmând a fi sancționate pe cale administrativă, conform prevederilor Codului fiscal. Prin urmare, modificările propuse vor contribui la instituirea unui mecanism sancționator proporțional, orientat spre prevenirea încălcărilor, recuperarea prejudiciilor și eficientizarea activității organelor competente, fără a afecta eficiența combaterii infracțiunilor grave de evaziune fiscală. Experiența altor state demonstrează că majorarea plafoanelor valorice pentru atragerea răspunderii penale conduce la reducerea numărului de cauze minore și la concentrarea resurselor asupra cazurilor de evaziune fiscală de amploare.</p> <p>În acest sens:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Italia a majorat pragul de la 50.000 EUR la 150.000 EUR, ceea ce a permis focalizarea pe cazuri grave;✓ Lituania a dublat pragul (de la 50 la 100 salarii medii), înregistrând creșterea ratei de colectare și reducerea dosarelor penale minore;✓ Grecia a majorat pragul de la 15.000 EUR la 100.000 EUR, reducând încărcarea instanțelor;✓ în Franța și Spania, răspunderea penală intervine doar peste praguri semnificative (100.000 EUR, respectiv 120.000 EUR), fiind vizate în principal faptele de o gravitate sporită. <p>Aceste practici confirmă necesitatea ajustării cadrului normativ național în</p>	
--	--	--	--

			vederea asigurării proporționalității și eficienței intervenției penale.	
	Centrul Național Anticorupție	4.	<p>La nota de fundamentare la proiectul de lege Prin urmare, analiza notei relevă necesitatea imperativă de a completa cu argumente solide privind competențele extinse ale CNA. Infrațiunile de corupție sunt, prin natura lor, intrinsec legate de circuitele economico-financiare obscure. Proiectul răspunde necesității de a avea o structură anticorupție capabilă să gestioneze dosarele de corupție unde componenta economică (spălarea de bani, evaziunea fiscală în proporții deosebit de mari) reprezintă principalele instrumente de disimulare a mitei și a traficului de influență. Menținerea acestor infrațiuni în competența CNA permite tratarea fenomenului infracțional în ansamblul său, de la actul de corupție propriu-zis, până la legalizarea produsului infracțional. Extinderea și clarificarea competențelor CNA este imperativă pentru a oferi ofițerilor de urmărire penală pârgھیile legale necesare în trasarea întregului parcurs al fondurilor, de la sursă la destinația finală. Fără această competență, procesul penal riscă să fie fragmentat prin bariere procedurale partajate, care pot duce la tergiversarea procesului penal. Prin urmare, actualizarea competențelor nu reprezintă doar o modificare administrativă, ci o adaptare cerințele specializării instituționale. Aceasta asigură că CNA deține autonomia operațională necesară pentru a destructura scheme complexe, asigurând că actul de justiție este nu doar corect, ci și prompt, protejând astfel interesele economice ale statului și integritatea sectorului public. Totodată, argumentul prezentat în nota de</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Observațiile formulate în aviz nu pot fi reținute, întrucât nota de fundamentare deja dezvoltă în mod suficient rațiunea extinderii competențelor Centrului Național Anticorupție, în corelație cu necesitatea combaterii eficiente a criminalității financiare și a schemelor complexe de corupție. În ceea ce privește impactul financiar, eventualele cheltuieli generate de reorganizarea instituțională a Centrului Național Anticorupție vor fi evaluate și acoperite în mod etapizat, în funcție de necesitățile reale de implementare, prin mecanismele de rectificare a Legii bugetului de stat. Prin urmare, nu se impune completarea suplimentară a notei de fundamentare sub aspectul detalierii exhaustive a impactului bugetar, întrucât implementarea efectivă a noilor competențe va fi corelată, la momentul oportun, cu ajustările bugetare necesare, în condițiile legii.</p>

			<p>fundamentare, conform căruia implementarea noilor prevederi nu necesită alocări bugetare imediate, bazându-se exclusiv pe o realocare a resurselor existente, este insuficient fundamentat. În realitate, extinderea competențelor CNA în domeniul criminalității financiare constituie o modificare a structurii instituționale care impune necesitatea rectificării Legii bugetului de stat, fapt ce denotă că majorarea numărului de personal devine o necesitate imediată, nu una pe termen lung. Trimiterea acestor cheltuieli către „proiecte distincte” viitoare va genera un vid de finanțare în momentul intrării în vigoare a legii, încălcând în așa mod principiul corelării între atribuțiile legale și acoperirea bugetară. Subliniem faptul că orice modificare a statului de personal și a structurii instituționale implică un impact financiar direct asupra cheltuielilor de personal. Omiterea cuantificării acestor cheltuieli în nota de fundamentare indică o abordare care neglijează realitatea implementării bugetului. În vederea garantării independenței operaționale și a eficienței noilor unități specializate în combaterea criminalității financiare, este imperativ ca resursele financiare necesare să fie identificate și prevăzute în mod cert în Legea bugetului de stat. În concluzie, considerăm că este oportună reflectarea acestor aspecte organizatorice și financiare în nota de fundamentare a proiectului. Totodată, mai sus s-a propus completarea în acest sens a articolului V cu prevederi privind modificarea Legii bugetului de stat. Subsecvent, conform articolului 25 alineatul (1) al Legii integrității nr.82/2017, ”Eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este</p>	
--	--	--	---	--

			<p>supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei”. Potrivit articolului 25 alineatul (3) litera a), articolului 28 alineatul (4) din Legea prenotată, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua concomitent cu efectuarea expertizei juridice a proiectului actului normativ. În procesul de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor actelor normative se aplică prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. În același timp, potrivit articolului 36 alineatul (2) din Legea nr.100/2017, ”Proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare și de sinteză, se expediază Centrului Național Anticorupție pentru efectuarea expertizei anticorupție.” Urmare celor expuse, după finalizarea procedurii de avizare, întocmirea sintezei și definitivarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (fortificarea mecanismelor de combatere a corupției, a criminalității financiare și criminalității organizate) (număr unic 281/MJ/2026), pentru a fi supus expertizei anticorupție.</p>	
Obiecții și propuneri la articolele/punctele din proiect				
Art. I Codul fiscal al Republicii Moldova nr. 1163/1997				
<p>La articolul 132⁴ punctele 7) și 7¹ vor avea următorul cuprins:</p> <p>„7) constatarea infracțiunilor date în competența sa conform Codului de procedură penală;</p> <p>7¹) efectuarea urmăririi penale în privința infracțiunilor date în competența sa conform Codului de procedură penală.</p>	Cancelaria de Stat	5.	<p>În ceea ce privește Articolul I, prin care se modifică prevederile Codului fiscal, se remarcă extinderea competențelor Serviciului Fiscal de Stat în materia constatării infracțiunilor și efectuării urmăririi penale. În acest context, se consideră oportună evaluarea suplimentară a impactului instituțional al acestor modificări, inclusiv din perspectiva capacităților administrative și funcționale ale autorității, pentru a asigura exercitarea</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Potrivit modificărilor propuse în proiect, nu se instituie atribuții noi în materie penală pentru Serviciul Fiscal de Stat, ci are loc o restrângere și clarificare a competențelor existente, prin delimitarea infracțiunilor economice aflate în competența sa. Astfel, competența este limitată la anumite infracțiuni prevăzute de Codul penal, și anume art. 241–242, art. 244 alin. (1), (2) și (5) (doar pentru faptele</p>

			efectivă și eficientă a noilor atribuții.	prevăzute la alin. (1) și (2)), art. 244 ¹ și art. 250–253 CP. Astfel, anumite infracțiuni au fost excluse din competența Serviciului Fiscal de Stat, ceea ce confirmă caracterul de restrângere, și nu de extindere. Spre exemplu, infracțiunea prevăzută la art. 335 ¹ (falsul în documente contabile), art. 244 alin. (2), (3) și alin. (5) doar pentru faptele prevăzute la alin. (1) și (2) nu mai intră în sfera de competență a Serviciului Fiscal de Stat, fiind atribuită Centrului Național Anticorupție. În consecință, pe segmentul infracțiunilor economice are loc, în fapt, o extindere a competenței Centrului Național Anticorupție, și nu a Serviciului Fiscal de Stat. Totodată, modificările propuse la Codul fiscal au un caracter tehnic și de corelare legislativă cu prevederile Codului de procedură penală. Formularea utilizată este una generică în mod intenționat, întrucât competențele privind urmărirea penală sunt stabilite în mod exhaustiv de Codul de procedură penală. Această abordare are rolul de a evita necesitatea unor intervenții legislative repetate în Codul fiscal, în cazul unor eventuale modificări ale competențelor stabilite prin Codul de procedură penală.
Art. II Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție				
La articolul 5 alineatul (1) literele a) și c) cuvintele „și faptelor coruptibile” se substituie cu textul „, , faptelor coruptibile, a infracțiunilor financiare și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală.”.	Cancelaria de Stat	6.	Referitor la Articolul II, care vizează modificarea Legii nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, extinderea sferei de competență a instituției asupra infracțiunilor financiare reprezintă o intervenție justificată. Totodată, pentru a evita interpretări divergente în practică, se recomandă o corelare mai explicită a noilor atribuții cu prevederile Codului de procedură penală, în special în ceea ce	Precizare Modificările propuse la Legea nr. 1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, au un caracter tehnic și de corelare legislativă cu prevederile Codului de procedură penală. Formularea utilizată este una generică în mod intenționat, întrucât competențele privind urmărirea penală sunt stabilite în mod exhaustiv de Codul de procedură penală. Reieșind din

			<p>privește delimitarea competențelor față de alte organe de urmărire penală.</p>	<p>cele expuse, recomandarea privind o corelare mai explicită este neîntemeiată, întrucât delimitarea competențelor organelor de urmărire penală este stabilită în Codul de procedură penală, și nu prin legea specială de organizare a Centrului Național Anticorupție. Legea nr. 1104/2002 nu are rolul de a reglementa în detaliu competența materială pe infracțiuni, ci doar cadrul instituțional general.</p>
	Centrul Național Anticorupție	7.	<p>Art. II – La articolul 5 alineatul (1) literele a) și c) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.209–211, art.683), cu modificările ulterioare, cuvintele „și faptelor coruptibile” se substituie cu textul „, faptelor coruptibile, a infracțiunilor financiare și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală.” Norma citată, cât și în ansamblu prevederile proiectului, operează cu termenul ”infracțiuni financiare”, termen care nu are o definiție clară în legislația procesul penală. În materia dreptului penal, respectarea principiului legalității incriminării impune ca orice terminologie utilizată să fie strict corelată cu infracțiunile existente. Deși capitolul X din partea specială a Codului penal reglementează „Infracțiunile economice”, acesta nu instituie o categorie generică de „infracțiuni financiare”. Mai mult, Codul nu conține o normă de trimitere sau un articol de interpretare care să definească noțiunea de „infracțiune financiară”. Introducerea acestei noțiuni în proiect, fără o corelare cu legea penală, generează o ambiguitate terminologică, ceea ce poate să</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Sintagma „infracțiuni financiare” a fost substituită cu sintagma „faptelor cu caracter financiar”, în vederea evitării unor interpretări. Faptele cu caracter financiar Noțiunea de „fapte cu caracter financiar” are un caracter generic și include o gamă extinsă de infracțiuni orientate spre obținerea unui profit patrimonial, precum cele prevăzute la art. 190, art. 191, art. 240 sau art. 243 din Codul penal, precum și altele, care sunt atribuite domeniului de competență al CNA. Spre deosebire de noțiunea de „infracțiuni economice” care are un caracter mai precis, însă nu toate aceste infracțiuni intră în competența CNA, ci doar anumite categorii expres prevăzute de lege. Or, potrivit cadrului normativ în vigoare, CNA nu este un organ de urmărire penală cu competență generală în materia infracțiunilor economice. De exemplu, investigarea infracțiunilor prevăzute la art. 236 din Codul penal revine organelor de urmărire penală cu competență generală, iar pentru infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute la art. 244 alin. (1)–(2), competența aparține Serviciul Fiscal de Stat. În aceste condiții, utilizarea sintagmei „infracțiuni economice” ar genera riscul</p>

		<p>afecteze caracterul predictibil al normei și să creeze dificultăți de interpretare și aplicare. Lipsa unor reglementări în Codul penal sau a legilor conexe care să determine clar sfera de aplicare a conceptului de infracțiune financiară face imposibilă aplicarea unor reguli de investigare specifice acestui domeniu complex. Prin urmare, se recomandă la articolul II și la articolul V alineatul (4) potrivit proiectului, de a substitui cuvântul "financiare" cu cuvântul "economice"</p>	<p>extinderii nejustificate a competenței CNA asupra unor categorii de infracțiuni care nu îi sunt atribuite prin lege, creând suprapuneri cu alte organe de urmărire penală. Prin urmare, utilizarea formulării „fapte cu caracter financiar” corespunde domeniului de competență materială a CNA, raportată la infracțiunile specifice aflate în atribuțiile sale, și asigură o delimitare clară și coerentă a competențelor între autoritățile abilitate.</p>
		<p>8. Totodată, analiza proiectului relevă imperativul armonizării Legii nr.1104/2002 cu noile atribuții de competență instituite Centrului prin Codul de procedură penală. În redacția actuală, legea citată restrânge spectrul analizelor operaționale, tactice și strategice ale CNA strict la actele de corupție și cele conexe, fapt ce va genera la implementare neconcordanță funcțională în raport cu noile competențe de investigare a infracțiunilor economice, privând instituția de suportul analitic necesar pentru investigarea acestor categorii de infracțiuni, contrar scopului urmărit prin extinderea prin proiect a competenței materiale. Subliniem că menținerea actualei redacții a articolului 62 din lege va genera în aplicare un conflict de norme între prevederile Codului de procedură penală și Legea nr.1104/2002, astfel încât CNA va avea competență procesul-penală, fără a dispune de un mandat instituțional, conform legii speciale, pentru a efectua analiza strategică, tactică și operațională pentru infracțiuni economice. Respectiv, excluderea cuvintelor "a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile" din cuprinsul</p>	<p>Se acceptă parțial Referitor la noțiunea de „infracțiuni financiare” a se vedea argumentele expuse la pct. 7 din sinteză.</p>

		<p>articolului 62 va crea o baza legală necesară pentru ca CNA să poată instrumenta eficient infracțiunile economice. În context, se impune completarea articolului 6/2 alineatul (3) cu o literă nouă, care va prevedea că ”analiza operațională, tactică și strategică se efectuează în cadrul prevenirii, depistării, cercetării și curmării actelor de corupție, a actelor conexe corupției, faptelor coruptibile, a infracțiunilor economice și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală”, pentru a asigura că Centrul poate acționa cu aceeași rigoare atât în investigarea actelor de corupție, cât și în cazul infracțiunilor economice, garantând o abordare integrată a fenomenului infracțional. Suplimentar, pentru a asigura previzibilitatea normei juridice și pentru a preveni orice interpretare abuzivă în aplicarea legii, este necesară modificarea articolului 5/1 litera j) și a articolului 6 litera l/2), prin substituirea cuvintelor ”și a faptelor coruptibile” cu textul ” , faptelor coruptibile, a infracțiunilor economice și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală”. Această modificare va corela deplin capacitățile analitice și de investigație ale CNA cu noile competențe atribuite privind combaterea criminalității financiare.</p>	
	<p>9.</p>	<p>Prin urmare, se propune următorul cuprins pentru articolul II din proiect: ”Art. II. – Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.209-211, art.683), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. La articolul 5 alineatul (1) literele a) și c), cuvintele „și faptelor coruptibile” se</p>	<p>Se acceptă parțial Referitor la noțiunea de „infracțiuni financiare” a se vedea argumentele expuse la pct. 7 din sinteză.</p>

			<p>substituie cu textul „ , faptelor coruptibile, a infracțiunilor economice și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală;”. 2. La articolul 51 litera j), cuvintele „și faptelor coruptibile” se substituie cu textul „ , faptelor coruptibile, a infracțiunilor economice și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală;”. 3. La articolul 6 litera l2), cuvintele „și faptelor coruptibile” se substituie cu textul „ , faptelor coruptibile, a infracțiunilor economice și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală.” 4. Articolul 62 : în denumirea articolului, textul ”a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile” se exclude; la alineatele (1) și (2), textul ”a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile” se exclude; alineatul (3): Ex.: Vameș Xenia, Tel.: 0(22)-257-376 în partea introductivă, textul ”a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile” se exclude; alineatul se completează cu litera c1) cu următorul cuprins: ”c1) prevenirii, depistării, cercetării și curmării actelor de corupție, a actelor conexe corupției, faptelor coruptibile, a infracțiunilor economice și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală</p>	
	<p>Procuratura Generală</p>	<p>10.</p>	<p>Autorul propune următoarele: la articolul 5 alineatul (1) literele a) și c) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.209–211, art.683), cu modificările ulterioare, cuvintele „și faptelor coruptibile” se substituie cu textul „ ,</p>	<p>Se acceptă parțial A se vedea argumentele expuse la pct. 7 din sinteză.</p>

			<p>faptelor coruptibile, a infracțiunilor financiare și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală.”.</p> <p>Opinăm asupra excluderii sintagmei „a infracțiunilor financiare” din textul propus. În susținerea acestei propuneri, menționăm că cadrul normativ național reglementează infracțiunile exclusiv prin Codul penal, unica lege penală care stabilește faptele ce constituie infracțiuni. Or, acesta nu conține o definiție sau o delimitare a categoriei „infracțiuni financiare”, ceea ce ar putea genera interpretări arbitrare.</p> <p>Totodată, sintagma „infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală” este suficient de clară și previzibilă, acoperind întregul spectru de infracțiuni ce țin de competența CNA, astfel încât specificarea unei categorii distincte de infracțiuni apare ca fiind redundantă.</p>	
Art. III Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003				
<p>La articolul 52 alineatul (1), punctele 5), 9), 10) și 20) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„5) cere de la organul de urmărire penală materiale, sesizările și orice informații cu privire la cauzele penale în care exercită controlul;</p> <p>9) soluționează conflicte de competență, conexează, disjunge, transmite conducătorului organului de urmărire și retrage cauzele penale pentru exercitarea urmăririi penale;</p>	Cancelaria de Stat	11.	<p>În partea ce ține de Articolul III, modificările propuse la Codul de procedură penală sunt substanțiale și vizează, în principal, consolidarea rolului procurorului și clarificarea competențelor organelor de urmărire penală. Astfel, în cazul modificărilor operate la articolul 52, se apreciază pozitiv consolidarea atribuțiilor procurorului în procesul de urmărire penală, însă se recomandă formularea mai clară a unor atribuții, pentru a evita eventuale suprapuneri sau interpretări extensive în aplicare.</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Propunerile de modificare a art. 52 pct. 5) 9), 20) din Codul de procedură penală, au fost excluse din proiectul de lege.</p>
	Procuratura Anticorupție	12.	<p>Propunem renunțarea la completarea a art.52 alin.(1) pct.5) în varianta „5) <i>cere de la organul de urmărire penală materiale, sesizările și orice informații cu privire la cauzele penale în care exercită controlul;</i>”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Propunerile de modificare a art. 52 pct. 5) din Codul de procedură penală, au fost excluse din proiectul de lege.</p>

<p>10) formează grup de urmărire penală;</p> <p>20) înlătură ofițerul de urmărire penală de la exercitarea urmăririi penale într-o cauză penală în care exercită controlul dacă constată că aceasta a acționat ilicit afectând semnificativ mersul urmăririi penale;</p>		<p>Nu sunt clare care au fost circumstanțele și condițiile de fapt problematice înregistrate în practica organelor de urmărire penală la interacțiunea cu procurorul care exercită controlul nemijlocit în faza de urmărire penală și care au afectat buna desfășurare a urmăririi penale și se impune intervenția legislativă prezentată conform proiectului. Considerăm că formula de reglementare propusă pentru pct.5) ar crea în viitor incertitudini și disensiuni în procesul interacțiunii dintre organul de urmărire penală și procuror, mai exact, prin lipsa unui mecanism clar și eficient de realizare a atribuțiilor funcționale a instituției Procuraturii în procesele penale.</p> <p>Mai mult, nu este de conceput ca un procuror care conduce o urmărire penală într-un proces penal să nu dispună de acces total la dosarul penal cu toate lucrările sale de procedură, în situația în care acesta urmează să formuleze o învinuire sau să adopte o altă soluție prevăzută de art.291 din Codul de procedură penală, iar temeinicia acestor hotărâri poate fi dispusă doar din cunoașterea în detaliu a tuturor circumstanțelor uni caz, aspecte care pot fi deduse doar prin studierea detaliată a cauzei.</p> <p>O altă potențială problemă care s-ar contura urmare a aprobării acestui mecanism juridic, ar constitui imposibilitatea procurorului de a cunoaște aspectele care conduc la încălcarea drepturilor participanților implicați într-o procedură, pentru a lua măsurile care se impun, precum și alte chestiuni importante a fi soluționate la această etapă (conexarea, disjungerea, retragerea, expedierea după competență a cauzei) nu vor putea fi realizate temeinic.</p>	
--	--	--	--

			<p>Această propunere nu concordează nici cu reglementarea existentă la zi în pct.17) același aliniat, unde se reține că procurorul <i>poate asista la efectuarea oricărei acțiuni de urmărire penală sau o efectuează personal</i>, astfel accesul la dosarul penal trebuie să fie asigurat în totalitate.</p> <p>Varianta de reglementare în vigoare la zi de la art.52 alin.(1) pct.5) este una conformă și nu se impune a fi modificată.</p>	
		13.	<p>Propunem renunțarea la completarea a art.52 alin.(1) pct.9) în varianta „9) <i>soluționează conflicte de competență, conexează, disjunge, transmite conducătorului organului de urmărire și retrage cauzele penale pentru exercitarea urmăririi penale;</i>”.</p> <p>Se rețin argumentele prezentate pentru pct.5).</p> <p>Reglementarea de la pct.9) în vigoare la zi, este una suficient de clară, previzibilă și asigură soluționarea temeinică a chestiunilor intermediare apărute în procesul efectuării urmăririi penale.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Propunerile de modificare a art. 52 pct. 9) din Codul de procedură penală, au fost excluse din proiectul de lege.</p>
		14.	<p>Propunem renunțarea la completarea a art.52 alin.(1) pct.20) în varianta „20) <i>înlătură ofițerul de urmărire penală de la exercitarea urmăririi penale într-o cauză penală în care exercită controlul dacă constată că aceasta a acționat ilicit afectând semnificativ mersul urmăririi penale;</i>”.</p> <p>Reglementarea de la pct.20) în vigoare la zi, este una clară, previzibilă și asigură procurorului posibilitatea luării măsurilor care se impun pentru a asigura buna desfășurare a urmăririi penale.</p> <p>Propunerea nouă de reglementare, în care se operează cu sintagmele „<i>ilicit</i>”, „<i>afectând semnificativ mersul urmăririi penale</i>”, nu sunt suficient de explicite</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Propunerile de modificare a art. 52 pct. 20) din Codul de procedură penală, au fost excluse din proiectul de lege.</p>

			<p>pentru a fi trecute în legislația procesual penală, unde certitudinea se impune tuturor subiecților implicați. Acțiunile ilicite pot fi de orice natură (ilicitul civil, ilicitul contravențional ș.a.) însă în procedura penală, organul de urmărire penală la efectuarea urmăririi penale trebuie să respecte normele de procedură iar sintagma „<i>semnificativ</i>” nu instituie limite clare al gradului de afectare a procedurii, ceea ce poate conduce la incertitudini sau chiar la abuzuri în procedura realizării controlului.</p>	
	Procuratura Generală	15.	<p>La pct. 1, privind modificarea pct. 5) alin. (1) art. 52 din CPP, se impune revizuirea și clarificarea textului, întrucât, <i>per a contrario</i>, formularea propusă ar putea limita competența procurorului de a solicita, pentru control, dosarele penale. Or, solicitarea de „...<i>orice informații cu privire la cauzele penale în care exercită controlul</i>” nu poate fi asimilată, dintr-o interpretare gramaticală, atribuției procurorului de a solicita organului de urmărire penală, pentru control, dosarele penale (cauzele penale).</p> <p>Mai mult, nu sunt clare circumstanțele și condițiile de fapt problematice înregistrate în practica organelor de urmărire penală în interacțiunea cu procurorul care exercită controlul nemijlocit asupra fazei de urmărire penală și care ar fi afectat buna desfășurare a urmăririi penale, astfel încât să justifice intervenția legislativă propusă. În acest context, considerăm că soluția normativă propusă la pct. 5) ar putea genera, în practică, incertitudini și disensiuni în relația dintre organul de urmărire penală și procuror, în special prin lipsa unui mecanism clar și eficient de realizare a atribuțiilor funcționale ale Procuraturii în procesul penal.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Propunerile de modificare a art. 52 pct. 5) din Codul de procedură penală, au fost excluse din proiectul de lege.</p>

		<p>Totodată, nu poate fi conceput ca un procuror care conduce urmărirea penală într-o cauză penală să nu aibă acces deplin la dosarul cauzei, inclusiv la întregul material probator și actele procedurale aferente, în condițiile în care acesta urmează să formuleze învinuirea sau să adopte una dintre soluțiile prevăzute la art. 291 din Codul de procedură penală. Or, temeinicia acestor soluții poate fi asigurată doar în baza cunoașterii complete și detaliate a circumstanțelor cauzei, ceea ce presupune studierea integrală a dosarului.</p> <p>O altă problemă potențială derivată din aplicarea mecanismului propus o constituie imposibilitatea procurorului de a cunoaște în mod deplin aspectele ce pot conduce la încălcarea drepturilor participanților la proces, precum și alte chestiuni esențiale pentru faza urmăririi penale, cum ar fi conexarea, disjungerea, retragerea sau transmiterea cauzei după competență, care nu ar putea fi soluționate în mod temeinic.</p> <p>De asemenea, această propunere nu este în concordanță cu reglementarea în vigoare, în special cu pct. 17) al aceluiași alineat, care prevede că procurorul poate asista la efectuarea oricărei acțiuni de urmărire penală sau o poate efectua personal, ceea ce presupune asigurarea unui acces deplin la materialele cauzei.</p> <p>În concluzie, considerăm că reglementarea actuală prevăzută la art. 52 alin. (1) pct. 5) din CPP este una adecvată și nu se impune modificarea acesteia.</p>	
		<p>16. La pct. 1 din proiect, autorul propune o nouă redactare a art. 52 alin. (1) pct. 9), cu următorul cuprins: „9) <i>soluționează conflicte de competență, conexează, disjunge, transmite conducătorului organului de urmărire și retrage cauzele</i></p>	<p>Precizare Propunerile de modificare a art. 52 pct. 9) din Codul de procedură penală, au fost excluse din proiectul de lege.</p>

		<p><i>penale pentru exercitarea urmării penale.”.</i></p> <p>În același timp, potrivit tabelului comparativ la proiectul de lege, modificarea propusă pentru acest punct are un conținut diferit, după cum urmează: „9) <i>soluționează conflicte de competență, conexează, disjunge, transmite ofițerilor de urmărire penală și/sau conducătorului organului de urmărire și retrage cauzele penale pentru exercitarea urmării penale;”</i></p> <p>Mai mult, în rubrica „conținutul normei după modificare” din același tabel comparativ, redacția punctului vizat diferă atât de prima, cât și de a doua variantă menționată supra, fiind formulată astfel: 9) <i>soluționează conflicte de competență, conexează, disjunge, transmite ofițerilor de urmărire și/sau conducătorului organului de pentru desemnarea altui ofițer de urmărire penală pe cauza dată;”.</i></p> <p>În acest context, se constată lipsa de uniformitate a redacțiilor propuse, ceea ce afectează claritatea și previzibilitatea normei.</p> <p>Prin urmare, propunem revizuirea conținutului punctului 9, potrivit următoarelor observații:</p> <p><i>Prim</i>, sintagma „...soluționează conflicte de competență,...”, necesită a fi exclusă din considerentul că a priori, conflictele de competență între organele de urmărire penală sunt inadmisibile, deci cu atât mai mult între ofițerii de urmărire din cadrul aceluiași organ de urmărire penală. <i>Per se</i>, dezideratul soluționării conflictelor de competență, eminentemente constituie o atribuție exclusivă a procurorului ierarhic superior.</p> <p><i>Secund</i>, tot în context, apare ambiguă</p>	
--	--	--	--

		<p>sintagma „...conexează, disjunge, transmite conducătorului organului de urmărire, ...”, ce poate avea repercusiuni asupra principiului calității legii prin prisma previzibilității și clarității, or formularea respectivă este vagă, nefiind specificat, <i>in concreto</i>, ce „...conexează, disjunge, transmite...”, astfel încât destinatarilor textului de lege, rămânându-le să presupună că s-a dorit a se face referire la dosare/cauze penale. În plus, cu privire la atribuția de a „...transmite...”, la fel ne rămâne doar să presupunem că probabil se mai are în vedere și pentru ce (se transmite), altfel spus, retragerea cauzelor penale de la un ofițer de urmărire penală în vederea repartizării acestora unui alt ofițer de urmărire, în temeiul ordonanței motivate a procurorului¹</p> <p>La fel, sintagma „...conducătorului organului de urmărire, ...” necesită concretizare și ajustare rigorilor legii procedural-penale și legislației conexe, prin reflectarea în text a cuvântului „...penală...”, pornind de la premisa că modificările aduse actului normativ trebuie să se integreze armonios în actul respectiv², asigurându-se unitatea de stil și de terminologie.</p> <p>Totodată, considerăm necesară o reglementare mai clară a situațiilor în care procurorul reține cauza penală pentru exercitarea personală a urmăririi penale.</p>	
	17.	<p>Cu privire la redacția art. 52 alin. (1) pct. 10) din proiect potrivit căreia: „(1) În cadrul urmăririi penale, procurorul, în limita competenței sale materiale și teritoriale: 10) formează grup de urmărire penală;”, propunem completarea textului</p>	Se acceptă

¹ A se vedea art.56 alin. (4) CPP

² A se vedea art.56, art.253 CPP

			cu sintagma „... și/sau grup de ofițeri de investigații” ³ . Totodată, având în vedere recomandările experților misiunii TAIEX a UE de evaluare, bazată pe studii de caz privind combaterea criminalității organizate și a corupției în Republica Moldova, se impune instituirea grupurilor operative de lucru (<i>task force</i>) între organele de urmărire penală și cele de investigație, în vederea facilitării schimbului de resurse, informații și date privind operațiunile în curs.	
		18.	<p>Cu privire la redacția art. 52 alin. (1) pct. 20, din proiect potrivit căreia: <i>„20) înlătură ofițerul de urmărire penală de la exercitarea urmăririi penale într-o cauză penală în care exercită controlul dacă constată că aceasta a acționat ilicit afectând semnificativ mersul urmăririi penale;”</i>, propunem menținerea redacției actuale din Codul de procedură penală.</p> <p>Totodată, în ipoteza în care autorul va menține redacția propusă în proiect, atragem atenția asupra necesității evitării sintagmei „mersul urmăririi penale”, întrucât aceasta este improprie din punct de vedere stilistic și nu corespunde rigorilor terminologice ale Codului de procedură penală.</p> <p>Totodată, cuvântul „...exercitarea...” se va înlocui cu „...efectuarea...”, iar sintagma „...a acționat ilicit afectând semnificativ mersul urmăririi penale...”, urmează a fi concretizată și reformulată, având în vedere că periclitarea urmăririi penale poate avea loc și prin inacțiuni ale ofițerului de urmărire penală/ofițerului de investigații⁴</p> <p>De asemenea, redacția propusă generează multiple incertitudini și creează premise</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Propunerile de modificare a art. 52 alin. (1) pct. 20) din Codul de procedură penală, au fost excluse din proiectul de lege.</p>

³ A se vedea art.57² alin.(4) din CPP

⁴ A se vedea art.52 alin.(1) pct.26)

			<p>pentru interpretări diferite, astfel:</p> <p>-sintagma „constată că acesta a acționat ilicit” este neclară, întrucât orice constatare a unei conduite ilicite trebuie să fie consemnată într-un act procesual. Or, norma nu precizează prin ce act și în ce condiții se realizează această constatare. În practică, această ambiguitate ar putea conduce la situații în care procurorul de caz să nu dispună de un temei juridic clar pentru înlăturarea ofițerului de urmărire penală, în lipsa unei constatări formalizate potrivit legii;</p> <p>-sintagma „a acționat ilicit, afectând semnificativ” reprezintă o tautologie, întrucât o conduită ilicită presupune, prin natura sa, afectarea desfășurării procesului penal.</p> <p>Prin urmare, utilizarea unor asemenea formulări, lipsite de valoare normativă suplimentară, nu doar că îngreunează exprimarea, dar poate genera incertitudine în aplicare.</p>	
	<p>Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale</p>	<p>19.</p>	<p>La pct. 1. din proiect cu referire la modificările propuse la art. 52 alin. (1) pct. 9), după textul „<i>transmite conducătorului organului de urmărire penală</i>” propunem a completa cu textul „<i>pentru desemnarea altui ofițer de urmărire penală</i>”.</p> <p>Completarea propusă la pct. 9) din art. 52 alin. (1), prin introducerea sintagmei „pentru desemnarea altui ofițer de urmărire penală”, este justificată prin necesitatea asigurării clarității și previzibilității normei juridice. În forma actuală, textul „transmite conducătorului organului de urmărire penală” este unul general și poate genera interpretări diferite cu privire la scopul transmiterii cauzei. Precizarea expresă a finalității – desemnarea unui alt ofițer de urmărire penală – elimină orice</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Propunerile de modificare a art. 52 alin. (1) pct. 9) din Codul de procedură penală, au fost excluse din proiectul de lege. A se vedea argumentele expuse în avizele Procuraturii Anticorupție la pct. 13 și Procuraturii Generale la pct. 16 din sinteză.</p>

			ambiguitate și contribuie la aplicarea uniformă a legii. De asemenea, propunerea se corelează logic cu alte atribuții ale procurorului, în special cu dreptul de a înlătura ofițerul de urmărire penală în condițiile pct. 20). În mod firesc, o astfel de măsură trebuie să fie urmată de desemnarea unei alte persoane responsabile de instrumentarea cauzei, iar completarea propusă reflectă această succesiune logică.	
	Ministerul Afacerilor Interne	20.	La punctul 1, la art. 52 alin. (1) pct. 20) din Codul de procedură penală, se propune ca procurorul să poată înlătura ofițerul de urmărire penală dacă acesta a „afectat semnificativ mersul urmăririi penale”. Această formulare este vagă și poate lăsa loc de interpretări arbitrare. Prin urmare, propunem definirea mai clară a criteriilor ce constituie o „afectare semnificativă”, pentru a respecta principiul predictibilității normei juridice stabilit de art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea cu privire la actele normative nr.100/2017.	Se acceptă parțial Modificările propuse la art. 52 alin. (1) pct. 20) din CPP, au fost excluse din proiect.
		21.	Totodată, propunem completarea art. 52 alin. (1) cu un punct nou cu următorul cuprins: „Actele procurorului prin care se dispune înlăturarea ofițerului de urmărire penală, retragerea cauzei penale sau formarea grupului de urmărire penală se motivează în fapt și în drept, cu indicarea circumstanțelor concrete care justifică măsura procesuală.”. Suplimentar, propunem de a analiza posibilitatea completării proiectului de lege cu prevederi care să instituie garanții procedurale pentru ofițerul de urmărire penală în situațiile de înlăturare de la exercitarea urmăririi penale, precum și în cazul retragerii cauzei penale. În acest context, ar putea fi avută în vedere reglementarea expresă a unor mecanisme de contestare a actelor	Nu se acceptă În ansamblu, CPP conține suficiente garanții privind legalitatea și temeinicia actelor procurorului, astfel încât nu se justifică încărcarea textului normativ cu prevederi similare. Astfel, potrivit art. 255 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, prevede că ordonanțele organului de urmărire penală și ale procurorului trebuie să fie motivate în fapt și în drept. Această exigență are caracter general și se aplică tuturor actelor procesuale, inclusiv celor prin care se dispune înlăturarea ofițerului de urmărire penală, retragerea cauzei sau formarea grupului de urmărire penală. Totodată, mecanismele de control al legalității sunt reglementate expres la art.

			<p>procurorului prin care se dispun asemenea măsuri, în scopul asigurării unui control asupra legalității și temeiniciei acestora.</p>	<p>298–299² din același cod, care instituie controlul procurorului asupra legalității acțiunilor, inacțiunilor și actelor organului de urmărire penală, atât din oficiu, cât și la plângerea participanților la proces, aceste aspecte fiind soluționate prin ordonanță motivată.</p> <p>Prin urmare, atribuțiile procurorului nu trebuie interpretate izolat, ci în coroborare cu ansamblul normelor procesual-penale, care stabilesc temeiurile, forma și obligația de motivare a actelor procesuale. Nu este oportună reiterarea expresă, pentru fiecare atribuție în parte, a obligației de motivare, întrucât aceasta derivă deja din cadrul normativ. Norma trebuie să fie interpretată în coroborare și cu celelalte prevederi sensul aplicării ei, ci nu invers, or nu este oportun de a îngreuna textul și a face referire la fiecare atribuție a procurorului/ofițerului de urmărire penală să fiecare acțiune etc., să fie printr-o ordonanță motivată. Cu referirea la propunerea de a institui un mecanism de contestare a acestor ordonanțe menționăm că nu se acceptă. Dat fiind faptul că, Ofițerul de urmărire penală nu este parte în procesul penal, în sensul existenței unui interes personal sau a unui drept subiectiv care să necesite protecție. Acesta acționează ca organ de urmărire penală, sub conducerea și controlul procurorului.</p> <p>Or, potrivit art. 52 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, procurorul conduce urmărirea penală, controlează legalitatea acțiunilor procesuale, asigură respectarea termenului rezonabil, emite indicații obligatorii pentru organul de urmărire penală ș.a. Astfel, procurorul poartă responsabilitatea pentru soluțiile procesual-penale adoptate.</p>
--	--	--	--	---

				<p>În acest context, decizia de înlăturare a ofițerului de urmărire penală reprezintă o măsură, necesară pentru asigurarea eficienței, legalității și celerității procesului, în cazul în care procurorul constată că urmărirea penală nu se efectuează în termen rezonabil, ofițerul de urmărire penală nu execută indicațiile în termen, a comis ilegalități etc. Instituirea unui drept de contestare pentru ofițer ar genera disfuncționalități majore, întrucât ar transforma un raport de subordonare procesuală într-un litigiu intern, ar afecta operativitatea urmăririi penale, ar crea blocaje procedurale nejustificate.</p> <p>Mai mult ca atât care ar fi temeiurile de contestare a ordonanței de înlăturare a ofițerului. (Spre exemplu: în cazul înlăturării pentru inacțiune sau tergiversare, invocarea volumului de lucru nu poate prevala asupra obligației de a respecta termenul rezonabil, a cărui asigurare revine procurorului sau în cazul înlăturării pentru încălcări ale legii, aceasta nu constituie o sancțiune definitivă asupra vinovăției, ci o măsură procesuală preventivă, dispusă în interesul bunei desfășurări a urmăririi penale.).</p>
	Institutul Național al Justiției	22.	<i>Art. III, pct. 1 din proiect, aferent completării operate la art. 52 alin. (1) pct. 5) din Codul de procedură penală - nu este clară excluderea atribuției de a cere de la organul de urmărire penală, pentru control, cauzele penale. Respectiva intervenție nu este argumentată din punct de vedere legal, inclusiv sub aspectul celorlalte atribuții ale procurorului, cu precădere: controlează legalitatea acțiunilor procesuale efectuate de organul de urmărire penală, decide excluderea din dosar a probelor obținute conform prevederilor art. 94 alin. (1);</i>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Modificările propuse la art. 52 alin. (1) pct. 5) din CPP, au fost excluse din proiect.</p>

		<p>verifică calitatea probelor administrate, veghează ca orice infracțiune să fie descoperită, orice infractor să fie tras la răspundere penală și ca nicio persoană să nu fie urmărită penal fără să existe indici temeinici că a săvârșit o infracțiune; asigură respectarea termenului rezonabil de urmărire penală în fiecare cauză penală etc. (a se vedea art. 52 alin. (1) pct. 3), 6), 7) și altele din Codul de procedură penală). Totodată, scopul indicat în nota informativă aferentă intervenției la acest articol a fost de a conduce la „B. Fortificarea și clarificarea rolului procurorului (Art. 52, 531 CPP) • Proiectul consolidează pârghiile procurorului de a sancționa derapajele la faza de urmărire penală”, însă impedimentul în partea ce ține de posibilitatea cererii de la organul de urmărire penală, pentru control, a cauzelor penale va avea efectul invers, care va obstrucționa realizarea altor atribuții conexe acestui exercițiu.</p>	
		<p>23. <i>Art. III, pct. 1 din proiect, aferent completării operate la art. 52 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală - considerăm inutilă această intervenție, de vreme ce există prevederea actuală de la alin. (5) care stabilește că „În cadrul urmăririi penale, procurorul dispune și de alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod”, coroborată cu prevederile ce urmează a fi efectuate prin proiect în partea ce ține de art. 256 din Codul de procedură penală. Or, art.256 din Codul de procedură penală, va reglementa în detaliu modul și condițiile efectuării urmăririi penale de către un grup de urmărire penală, iar legea procesual-penală nu trebuie să abunde în texte explicative (a se vedea -</i></p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Prevederile propuse la art. 52 alin. (1) pct.10) nu reprezintă o dublare, ci asigură claritate și concordanță cu reglementarea detaliată de la art. 256 din proiect, contribuind la coerența normativă. Or, dacă analizăm sistemic toate atribuțiile procurorului prevăzute la art. 52 CPP, sunt dezvoltate detaliat pe parcursul întregului cadru procesual-penal. Totodată, sintagma „alte drepturi și obligații prevăzute de lege” are un caracter generic, fiind destinată să acopere eventuale situații neprevăzute expres, fără a substitui necesitatea enumerării unor atribuții esențiale în mod explicit.</p>

			<i>Decizie de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 171g/2020 și nr. 191g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din Codul de procedură penală).</i>	
		24.	<i>Art. III, pct. 1 din proiect, aferent completării operate la art. 52 alin. (1) pct. 20 din Codul de procedură penală - nu este clar modul de determinare a sintagmei „a acționat ilicit afectând semnificativ mersul urmăririi penale”, precum și nu este clară procedura de cuantificare a prejudiciului adus urmăririi penale. Abstractivitatea modificării propuse va conduce la practici neuniforme de aplicare a legii procesual-penale.</i>	Se acceptă Modificările propuse la art. 52 alin. (1) pct. 20) din CPP, au fost excluse din proiect.
	Centrul Național Anticorupție	25.	Art. III – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 1. La articolul 52 alineatul (1), punctele 5), 9), 10) și 20) vor avea următorul cuprins: „5) cere de la organul de urmărire penală materiale, sesizările și orice informații cu privire la cauzele penale în care exercită controlul; 9) soluționează conflicte de competență, conexează, disjunge, transmite conducătorului organului de urmărire și retrage cauzele penale pentru exercitarea urmăririi penale; [...] 20) înlătură ofițerul de urmărire penală de la exercitarea urmăririi penale într-o cauză penală în care exercită controlul dacă constată că aceasta a acționat ilicit afectând semnificativ mersul urmăririi penale;”. Primo, formularea propusă pentru punctul 9), potrivit căruia se stabilește atribuția procurorului de a ”soluționa conflicte de competență”, este deficitară sub aspectul clarității, preciziei și previzibilității normei juridice. Instituirea	Se acceptă Modificările propuse la art. 52 alin. (1) pct.5), 9) și 20) din CPP, au fost excluse din proiect.

			<p>unei acestei atribuții generice și necircumscrise, fără a specifica clar natura acestor conflicte de competență care se pretind a fi soluționate de procuror, va genera confuzii în aplicare. Norma devine astfel susceptibilă de interpretări extensive și arbitrarie în aplicare. Mai mult, textul propus intră în contradicție cu modificarea propusă pentru articolul 531 alineatul (2) litera i) din proiect. În timp ce articolul 531 stabilește de competența procurorului ierarhic superior de a soluționa conflictele de competență între diferite organe de urmărire penală, menținerea generică a acestei atribuții în punctul 9) al articolului 52 va genera conflicte de competențe. Într-un sistem de urmărire penală bazat pe principiul subordonării ierarhice, soluționarea unui conflict de competență nu poate fi o atribuție a procurorului ca funcție generică, ci este, un act de dispoziție al unui organ ierarhic superior. Prin urmare, pentru prevenirea viciilor de procedură, se recomandă excluderea din punctul 9) al alineatului (1) din articolul 52 potrivit proiectului a textului ”soluționează conflicte de competență,”. La fel, punctul 9) necesită a fi reformulat prin completarea cuvintelor ”transmite conducătorului organului de urmărire penală” cu textul ”pentru desemnarea unui/altui ofițer de UP”. Secundo, utilizarea sintagmei ”semnificativ” în cuprinsul punctului 20) al alineatului (1) din articolul 52, fără definirea unor criterii obiective de cuantificare sau a unor repere procesuale clare, generează incertitudine și contravine principiului clarității și previzibilității normei juridice. Ex.: Vameș Xenia, Tel.: 0(22)-257-376 În lipsa unor reglementări clare în acest sens, determinarea gradului</p>	
--	--	--	--	--

			de importanță a acțiunilor procesuale este lăsată la latitudinea subiectivă a procurorului. Ceea ce un procuror va considera că mersul urmăririi penale a fost afectat ”semnificativ”, un alt procuror va considera ca fiind irelevant, fapt ce poate genera decizii arbitrare și tratamente diferențiate în cazuri similare. Această marjă de apreciere poate afecta independența funcțională a ofițerului de urmărire penală și poate compromite celeritatea procesului penal. Prin urmare, se recomandă excluderea cuvântului ”semnificativ”	
<p>Articolul 53¹: la alineatul (2) litera i) și k) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„i) soluționează conflicte de competență între diferite organe de urmărire penală;</p> <p>k) formează grup de urmărire penală din diferite organe de urmărire penală și/sau procurori ierarhic inferiori.”;</p> <p>alineatul (3) se completează cu litera e) cu următorul cuprins:</p> <p>„e) abținerii sau a recuzării procurorului în condițiile art. 54.”.</p>	Cancelaria de Stat	26.	<p>În ceea ce privește completările aduse articolului 53¹, referitoare la atribuțiile procurorului ierarhic superior, introducerea competențelor privind soluționarea conflictelor de competență și formarea grupurilor de urmărire penală este oportună. Cu toate acestea, se consideră necesară detalierea mecanismelor procedurale de exercitare a acestor atribuții, pentru a asigura o aplicare uniformă.</p>	<p>Precizare</p> <p>Modificările propuse la art. 53¹ din Codul de procedură penală au un caracter normativ-cadru, fiind destinate să reglementeze atribuțiile procurorului ierarhic superior la nivel funcțional, fără a detalia exhaustiv mecanismele procedurale de exercitare a acestora. În acest sens, sunt incidente, inter alia, normele privind competența materială determinată de natura infracțiunii (art. 266, art. 268, art. 269 etc), verificarea competenței, procedura și termenele de transmitere a cauzei după competență (art. 271 CPP), precum și dispozițiile referitoare la acțiunile procesuale ce urmează a fi întreprinse în cazuri urgente atunci când cauza nu este de competența organului de urmărire penală sesizat (art. 272 CPP). De asemenea, art. 45 CPP definește conflictul de competență, instituind reperele juridice necesare pentru soluționarea acestuia.</p> <p>Aceste reglementări asigură, în ansamblu, un cadru normativ complet, coerent și previzibil pentru exercitarea atribuțiilor privind soluționarea conflictelor de</p>

				competență, fără a fi necesară o detaliere suplimentară în cuprinsul art. 53 ¹ . Totodată, în ceea ce privește formarea grupurilor de urmărire penală, cadrul normativ este reglementat distinct și detaliat prin art. 256 din proiect, formarea grupurilor de urmărire penală care stabilește condițiile, procedura și persoana care poate forma aceste grupuri, ceea ce exclude necesitatea reluării acestor dispoziții în art. 53 ¹ .
	Procuratura Generală	27.	Cu privire la articolul 53 ¹ alin.(2) lit. k), indicăm asupra faptului că, susținem reglementarea atribuției procurorului ierarhic superior privind formarea grupului de urmărire penală din diferite organe și/sau procurori, însă stabilirea acesteia la lit.k) alin.(2) art.53 ¹ a condus automat la excluderea prevederii referitoare la „exercită alte atribuții prevăzute de lege”, ceea ce determină, în final, situația că atribuțiile procurorului ierarhic superior vor fi exhaustive. Este de menționat că prevederile actuale ale art.53 ¹ alin.(2) lit.k) din CPP, reprezintă normă de blanchetă menită să vină în completarea atribuțiilor procurorului ierarhic superior la exercitarea controlului ierarhic, ținându-se cont de formele și tipurile de interpretare a legii. Mai mult, în practică o asemenea stare de fapt ar putea condiționa unele imposibilități de soluționare a unor situații juridice, or, legea, cât de perfectă nu ar fi, nu poate încadra la modul absolut toate aspectele juridice care necesită soluționare.	Se acceptă
	Institutul Național al Justiției	28.	Obiecțiile indicate la art. 52 sunt valabile inclusiv pentru modificările operate la art. 53 ¹ alin. (2) lit. i) și k) și alin. (3) lit. e) din Codul de procedură penală. Aceste reglementări nu oferă o claritate suplimentară instituțiilor corespunzătoare	Precizare A se vedea argumentele expuse la pct. 23 din sinteză.

			din procesul penal și nu aduc plus valoare prin prezența acestora, iar art. 53 ¹ alin. (3) lit. k) din Codul de procedură penală acoperă aceste reglementări prin coroborare cu art. 54, art. 256 și art. 271 din Codul de procedură penală.	
La articolul 196, aliniatul (2) va avea următorul cuprins: (2) Hotărîrea judecătorului de instrucție sau a instanței cu privire la măsurile preventive poate fi atacată cu recurs în instanța ierarhic superioară, iar în cazul Curții Supreme de Justiție, recursul se examinează de alt complet al Curții Supreme de Justiție”.	Procuratura Anticorupție	29.	Articolul 196 aliniatul (2). Se propune după textul „ <i>poate fi atacată</i> ” a se completa cu sintagmele „ <i>în termen de 3 zile</i> ” sau „ <i>conform prevederilor art. 311 și 312</i> ”. Lipsa indicării unui termen expres pentru această categorie de chestiuni privitoare la măsurile preventive, la aplicarea prevederilor normative în practica judiciară creează incertitudini referitoare la termenul în interiorul căruia poate fi exercitată calea de atac corespunzătoare- recursul. Respectiv, se impune o abordare legislativă sistemică și la urmărirea penală, similară reglementării de la art.329 alin.(2) specifică fazei judiciare, unde există certitudine privitor la termene și procedura de examinare aplicabilă chestiunii.	Se acceptă
Articolul 256 va avea următorul cuprins: „ Articolul 256. Efectuarea urmăririi penale de către un grup de urmărire penală (1) Urmărirea penală poate fi efectuată de un grup de urmărire penală, format pentru cauze speciale, complexe, sau de mari proporții, în situații de indivizibilitate sau conexitate prevăzute la art. 42, sau în cauze unde nu este posibilă soluționarea unui conflict de competență între organele de urmărire penală. (2) Grupul de urmărire penală	Cancelaria de Stat	30.	Reglementarea propusă la articolul 256, privind instituirea grupurilor de urmărire penală, reprezintă un element de noutate important, orientat spre gestionarea eficientă a cauzelor complexe. În același timp, norma ar beneficia de o precizare suplimentară a modului de coordonare între membrii grupului, precum și a responsabilităților individuale, în vederea evitării eventualelor disfuncționalități în aplicare.	Precizare Prevederile art. 256 din proiect sunt suficiente de clare sub aspectul organizării și funcționării grupurilor de urmărire penală, nefiind necesară o detaliere suplimentară a modului de coordonare sau a responsabilităților individuale ale membrilor. Astfel, potrivit alin. (2), grupul de urmărire penală este constituit prin ordonanță, act procesual care stabilește inclusiv conducătorul grupului. Respectiv, conducătorul grupului de urmărire penală coordonează cu membrii grupului, în virtutea rolului său procesual și a competențelor prevăzute de Codul de procedură penală. Prin urmare, mecanismul de coordonare este inerent

<p>este condus de un procuror sau, după caz de un ofițer de urmărire penală, și se formează prin ordonanța:</p> <p>1) conducătorului organului de urmărire penală pentru ofițerii de urmărire penală, cu informarea procurorului;</p> <p>2) procurorului care conduce urmărirea penală pentru ofițerii de urmărire penală, ofițerii de investigație, din oficiu sau la propunerea conducătorului organului de urmărire penală;</p> <p>3) procurorului ierarhic superior pentru procurorii care exercită urmărirea penală, ofițerii de urmărire, ofițerii de investigație, din oficiu sau la propunerea procurorului ierarhic inferior sau a conducătorului organului de urmărire penală;</p> <p>4) Procurorului General sau adjunctii lui pentru procurorii din diferite procuraturii, ofițerii de urmărire penală din diferite organe de urmărire, ofițerii de investigații din diferite subdiviziuni specializate, din oficiu sau la propunerea procurorilor ierarhic superiori sau a conducătorilor organelor de urmărire penală;</p> <p>(3) Orice schimbare în componența grupului de urmărire penală se decide de către persoana care a format grupul în conformitate cu alin. (2), iar abținerea sau recuzarea membrilor grupului de urmărire</p>				<p>determinat de desemnarea conducătorului grupului și nu necesită o reglementare suplimentară expresă. În ceea ce privește stabilirea responsabilităților individuale sau a acțiunilor concrete ce urmează a fi realizate de membrii grupului, o asemenea abordare nu este oportună. Dat fiind faptul că, urmărirea penală are un caracter dinamic, iar măsurile procesuale necesare se stabilesc în funcție de evoluția concretă a cauzei. Acestea sunt dispuse, pe parcursul urmăririi penale, de către conducătorul grupului, inclusiv prin indicații procesuale, în condițiile legii. Instituirea obligației de a detalia în ordonanța de formare a grupului atribuțiile individuale sau acțiunile specifice ar genera o rigidizare nejustificată a procedurii și ar implica riscul unor intervenții repetate și ineficiente asupra actului de constituire a grupului, de fiecare dată când apar necesități noi în instrumentarea cauzei.</p> <p>Prin urmare, reglementarea actuală oferă un cadru suficient de flexibil și funcțional, iar completările sugerate ar fi contrar exigențelor de eficiență și operativitate a urmăririi penale.</p>
<p>Procuratura Anticorupție</p>		<p>31.</p>	<p>Pentru aliniatul (1) se propune următoarea variantă de reglementare normativă:</p> <p>(1) Urmărirea penală poate fi efectuată de un grup de urmărire penală, format pentru examinarea cauzelor complexe, de mari proporții, în situații de indivizibilitate sau conexitate prevăzute la art. 42, sau când circumstanțele cazului îl impun.</p> <p>Sintagma „cauze speciale” propusă în proiect, pe lângă faptul că nu este definită în legislația națională, conduce instant la formarea unei opinii precum că unele cauze penale sunt mai speciale și trebuie tratate în</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>penală se soluționează de procuror sau procurorul ierarhic superior.</p> <p>(4) Ordonanța cu privire la efectuarea urmăririi penale de către un grup de urmărire penală, precum și orice schimbare în componența grupului de urmărire penală, se aduc la cunoștință bănuțului, învinuțului, părții vătămăte, părții civile, părții civilmente responsabile și reprezentanților lor, la cererea acestora, cu explicarea dreptului de a recuza oricare dintre membrii grupului de urmărire penală.”.</p>			<p>mod diferențiat de organul de urmărire penală.</p> <p>O altă critică adusă aici pentru reglementarea trecută în proiect pentru alin.(1), se referă la textul „sau în cauze unde nu este posibilă soluționarea unui conflict de competență între organele de urmărire penală”. Or, astfel de incidente nu ar trebui să existe și nici perpetuate, în situația în care avem reglementată la art.271 alin.(3) și (9) instituția soluționării conflictelor de competență între organele de urmărire penală.</p>	
	<p>Procuratura Generală</p>	<p>32.</p>	<p>Cu privire la pct.6 din proiect, aferent redacției art.256 alin.(1) care prevede: „(1) Urmărirea penală poate fi efectuată de un grup de urmărire penală, format pentru cauze speciale, complexe, sau de mari proporții, în situații de indivizibilitate sau conexitate prevăzute la art. 42, sau în cauze unde nu este posibilă soluționarea unui conflict de competență între organele de urmărire penală.”, propunem revizuirea alin. (1) al art. 256, din următoarele considerente:</p> <p>Sintagma „cauze speciale” nu are un corespondent normativ în Codul de procedură penală, fiind lipsită de o definiție legală clară. În consecință, nu este stabilit cine și în baza căror criterii poate califica o cauză drept „specială”, ceea ce afectează previzibilitatea normei și creează riscul unor interpretări arbitrare sau abuzive.</p> <p>De asemenea, sintagma „sau în cauze în care nu este posibilă soluționarea unui conflict de competență între organele de urmărire penală” generează o coliziune juridică cu prevederile art. 271 alin. (3), care stabilesc expres inadmisibilitatea conflictului de competență între organele de urmărire penală și reglementează</p>	<p>Se acceptă</p>

			<p>mecanismele de soluționare a acestuia.</p> <p>În aceste condiții, este, apriori, imposibil ca în ordonanța de formare a grupului de urmărire penală să se invoce drept motiv imposibilitatea soluționării unui conflict de competență, atât timp cât legea exclude existența unui asemenea conflict și prevede modalități clare de soluționare.</p> <p>Pe cale de consecință, reglementarea propusă apare ca fiind inaplicabilă și necesită a fi reexaminată.</p>	
		33.	<p>La pct.6., din textul de modificare a pct.2) alin.(2) art.256 din CPP, se impune cu precădere excluderea sintagmei „...ofițerii de investigație, din oficiu sau la propunerea conducătorului organului de urmărire penală ...” și înlocuirea cu „, în limita competenței sale; ”, ținând cont de dezideratul că efectuarea urmăririi penale se asigură de către organul de urmărire penală și procuror⁵, în limitele competenței.</p> <p>Cu atât mai mult că, ofițerii de investigații⁶ au statut distinct de cel al ofițerilor de urmărire penală⁷, respectiv le revin atribuții distincte în cadrul procesului penal. Mai mult, formarea unui grup de ofițeri de investigații, este o instituție reglementată aparte în Codul de procedură penală⁸.</p>	Se acceptă
		34.	<p>La pct.6., pentru textul de modificare a pct.3) alin.(2) art.256 din CPP, se propune următorul cuprins: „3) procurorului ierarhic superior pentru procurori, ofițeri de urmărire penală, în limita competenței sale;”.</p> <p>Astfel, formularea laconică propusă acoperă mai multe teze pentru activitatea</p>	Se acceptă

⁵ A se vedea art.51 alin.(1), art.52 alin.(1), art.55 alin.(1)-(2), art.57 alin.(1), art.253 din CPP

⁶ A se vedea art.572 alin.(1) din CPP (efectuarea măsurilor speciale de investigații)

⁷ A se vedea art.57 alin.(1), art.253 alin.(4) din CPP (efectuarea urmăririi penale)

⁸ A se vedea art.57² alin.(4) din CPP

		<p>practică a organelor de urmărire penală, cum ar fi posibilitatea procurorului ierarhic superior de a forma grupuri de urmărire penală din procurori și/sau ofițeri de urmărire penală, atât la conducerea urmăririi penale, cât și la exercitarea urmăririi penale de către procuror.</p> <p>În același context, formularea propusă supra, conferă previzibilitate normei, sub aspectul reglementării componenței personale și numerice, din punct de vedere a desemnării unui sau mai multor procurori, implicit ofițeri de urmărire penală, în cadrul grupului de urmărire penală la exercitarea sau conducerea urmăririi penale. Aferent excluderii ofițerilor de investigații din această axiomă, rămân perfect viabile referințele de la articolul precedent.</p>	
		<p>35. Cu privire la pct.6 din proiect, aferent redacției art.256 alin.(2) pct.4 care prevede: „(2) Grupul de urmărire penală este condus de un procuror sau, după caz de un ofițer de urmărire penală, și se formează prin ordonanța: 4) Procurorului General sau adjuncții lui pentru procurorii din diferite procuraturii, ofițerii de urmărire penală din diferite organe de urmărire, ofițerii de investigații din diferite subdiviziuni specializate, din oficiu sau la propunerea procurorilor ierarhic superiori sau a conducătorilor organelor de urmărire penală;” menționăm următoarele: Potrivit prevederilor Codului de procedură penală, procurorul conduce urmărirea penală și poartă responsabilitatea pentru soluțiile procesual-penale adoptate în cauză. În consecință, este necesar ca acesta să fie implicat efectiv în procesul de formare sau modificare a grupului de urmărire penală, în vederea asigurării</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>coeziunii și continuității activității procesuale, precum și a unei comunicări profesionale eficiente.</p> <p>Prin urmare, pentru a evita eventuale dificultăți sau practici neuniforme, considerăm necesar ca propunerea de formare a grupului de urmărire penală, adresată Procurorului General sau adjuncților acestuia, să fie înaintată nemijlocit de către procurorul ierarhic superior.</p> <p>Prin urmare, propunem excluderea textului „ sau a conducătorilor organelor de urmărire penală” din redacția pct.4 alin.(2) art.256.</p>	
		<p>36. Cu privire la pct.6 din proiect, aferent redacției art.256 alin.(3) care prevede „(3) Orice schimbare în componența grupului de urmărire penală se decide de către persoana care a format grupul în conformitate cu alin. (2), iar abținerea sau recuzarea membrilor grupului de urmărire penală se soluționează de procuror sau procurorul ierarhic superior.”, menționăm următoarele:</p> <p>Norma utilizează formulări imperative – „orice schimbare [...] se decide” – însă nu clarifică cine exercită această atribuție în situația în care persoana care a format grupul este temporar în imposibilitate de a-și exercita funcția (de exemplu, concediu de odihnă sau concediu medical).</p> <p>De asemenea, norma nu reglementează dacă și în ce condiții superiorul ierarhic al persoanei care a format grupul poate interveni pentru modificarea componenței acestuia.</p> <p>Aceste omisiuni pot genera, în practică, situații confuze și ambigue, fiind necesară recurgerea la soluții procesuale indirecte pentru a suplini vidul normativ existent.</p>	<p>Se acceptă</p>

			Prin urmare, considerăm necesare intervenții de redactare în vederea asigurării clarității și previzibilității normei.	
		37.	<p>Cu privire la pct.6 din proiect, aferent redacției art.256 alin.(4) care prevede: (4) <i>Ordonanța cu privire la efectuarea urmăririi penale de către un grup de urmărire penală, precum și orice schimbare în componența grupului de urmărire penală, se aduc la cunoștință bănuțului, învinuțului, părții vătămăte, părții civile, părții civilmente responsabile și reprezentanților lor, la cererea acestora, cu explicarea dreptului de a recuza oricare dintre membrii grupului de urmărire penală.</i>”, menționăm următoarele:</p> <p>Analiza proiectului de lege, prin prisma tabelului comparativ, relevă existența unor neconcordanțe între textele aferente acestei norme, fapt ce impune o atenție sporită pentru a evita eventuale confuzii în procesul de aplicare.</p> <p>Totodată, considerăm necesară asigurarea unei acuratețe juridice corespunzătoare, în vederea menținerii coeziunii logice între toate actele care însoțesc proiectul și pentru a garanta claritatea intenției legiuitorului.</p> <p>În acest context, optăm pentru completarea alineatului, cu ajustările de rigoare, în partea ce ține de victimă și succesori, ținând cont de faptul că nu de fiecare dată victima solicită să fie recunoscută în calitate de parte vătămăată⁹, acesta fiind un drept al victimei.</p> <p>Dintr-o altă perspectivă, în scopul de a conferi claritate normei enunțate <i>supra</i> și pentru o înțelegere mai facilă a acesteia, propunem înlocuirea sintagmei</p>	Se acceptă

⁹ A se vedea art.58 alin.(3) pct.5) din CPP

			<i>„bănuitului, învinuitului, părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile și reprezentanților lor” cu sintagma „părților în proces, reprezentanților și succesorilor acestora”.</i>	
	Ministerul Afacerilor Interne	38.	La punctul 6 și anume, alin. (4) art. 256 din Codul de procedură penală prevede că ordonanța de formare a grupului se aduce la cunoștință părților „la cererea acestora”. Observăm ca acest alineat nu stabilește un termen concret pentru aducerea la cunoștință părților a ordonanței de formare a grupului de urmărire penală, ceea ce poate afecta exercitarea dreptului la apărare, inclusiv sub aspectul formulării cererilor de recuzare. Din perspectiva dreptului la apărare și a asigurării imparțialității (art. 6 CEDO și art. 26 din Codul procedură penală), se consideră oportună introducerea unui termen expres în care această ordonanță să fie adusă la cunoștință părților, fapt necesar pentru asigurarea respectării principiului transparenței, echității, precum și noțiunii de termen rezonabil.	Precizare De regulă, ordonanța privind grupul de urmărire penală sau modificarea componenței acestuia se aduce la cunoștință părților în momentul efectuării unor acțiuni procesuale de exemplu la efectuarea percheziție când partea interesată solicită, sau ulterior când părțile depun cerere. Astfel, sintagma „la cererea părților”, fără instituirea unui termen expres pentru aducerea la cunoștință a ordonanței, asigură o flexibilitate procedurală în concordanță cu realitățile practice ale urmăririi penale. Stabilirea unui termen rigid (de exemplu, 72 de ore) ar putea genera dificultăți în aplicare, în situațiile în care părțile pe parcursul procesului solicită să facă cunoștință cu ordonanța de grup, însă spre exemplu dosarul penal se află temporar la procuror, în exercitarea controlului asupra urmăririi penale, la procurorul ierarhic superior de ex. Procuratura Generală. În asemenea cazuri respectarea termenului stabilit va fi imposibilă din motive obiective, generând din parateea apărării cereri privind pretense încălcări, interpretări privind mușmalizări etc. Or, scopul normei nu este de a crea formalism excesiv, ci de a asigura exercitarea efectivă a dreptului la apărare. Acest drept este deja garantat prin posibilitatea părților de a solicita comunicarea ordonanței și de a formula cereri de recuzare în condițiile legii.
Articolul 266: alineatul unic devine alineatul	Cancelaria de Stat	39.	În ceea ce privește modificările operate la articolul 266, prin introducerea conceptului	Precizare

<p>(1); se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins: „(2) Organele de urmărire penală cu competență teritorială generală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne pot efectua urmărirea penală doar în cazul infracțiunilor prevăzute la alin. (1) calificate ca grave, deosebit de grave și excepțional de grave.”.</p>			<p>de competență teritorială generală, se apreciază necesitatea intervenției legislative. Totodată, se recomandă o definiție mai explicită a acestui concept sau corelarea sa cu alte acte normative relevante, pentru a evita incertitudinile în aplicare.</p>	<p>Organele de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) cu competență teritorială generală sunt cele care pot investiga infracțiuni pe întreg teritoriul țării, de regulă în limita competenței materiale stabilite de Codul de procedură penală și sunt structurate în principal în cadrul Inspectoratului General al Poliției (IGP). Includerea unei definiții exprese în Cod ar fi redundantă și ar risca rigidizarea unui concept care, prin natura sa, trebuie să rămână flexibil organizării instituționale. Cadrul normativ actual oferă suficiente repere pentru aplicarea uniformă a noțiunii, fără a genera incertitudini în practică.</p>
	<p>Procuratura Anticorupție</p>	<p>40.</p>	<p>Sintagma „<i>pot efectua</i>” cu care se operează în textul propunerii de reglementare normativă este una nepotrivită și nu corespunde cerințelor de claritate, previzibilitate și certitudine a legii, mai cu seamă pentru chestiuni de competență, încălcarea căreia duce la nulități absolute. Dacă legiuitorul consideră necesară definirea separată în legea procesual penală a organelor de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne cu competență teritorială sau teritorială generală, pentru fiecare categorie de organe de urmărire penală, urmează a fie stabilită clar o competență delimitată a acestora. Dacă acest aspect nu se poate soluționa aici, atunci considerăm ca varianta actuală</p>	<p>Se acceptă parțial Totodată, menționăm că nu este rațională reglementarea exhaustivă și distinctă, în cuprinsul Codului, a fiecărui organ de urmărire penală din cadrul MAI, cu stabilirea rigidă a competențelor teritoriale pentru fiecare structură în parte. O asemenea abordare ar diminua flexibilitatea cadrului normativ, făcându-l dificil de adaptat la eventuale reorganizări instituționale. Or, organele de urmărire penală din cadrul MAI sunt multiple și supuse unei dinamici organizaționale, iar instituirea unei formule generale permite adaptarea acestora la realitățile instituționale fără a fi necesare intervenții legislative repetate în Codul de procedură</p>

			în vigoare la zi, este mult mai corespunzătoare.	penală.. Prin urmare, soluția normativă propusă, bazată pe o formulare generală și flexibilă, asigurând atât coerența cadrului legal, cât și adaptabilitatea acestuia în contextul eventualelor reforme instituționale.
Procuratura Generală	41.	Referitor la pct. 7 din proiect prin care se propune operarea modificării art. 266 din Codul de procedură penală, opinăm pentru înlocuirea cuvântului „ <i>calificare</i> ” cu cuvântul „ <i>clasificare</i> ” or, potrivit prevederilor art. 16 din Codul penal, infracțiunile sunt <i>clasificate</i> în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil în următoarele categorii: ușoare, mai puțin grave, grave, deosebit sau excepțional de grave. Ajustarea evocată este necesară pentru respectarea caracterului unitar al termenilor și noțiunilor utilizate în actul normativ.		Se acceptă
Ministerul Afacerilor Interne	42.	La punctul 7, se propune modificarea art. 266 din Codul de procedură penală, prin limitarea competenței organelor de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, care dețin competența teritorială generală. Astfel, considerăm că propunerea nu reflectă specificul competențelor funcționale și al distribuției cauzelor penale în cadrul subdiviziunilor Poliției de Frontieră. În acest sens, se menționează că organul de urmărire penală al Poliției de Frontieră și anume subdiviziunea de urmărire penală (Direcția urmărire penală) din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, deține competență teritorială generală și efectuează urmărirea penală sub conducerea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. Aceasta gestionează exclusiv cauze penale privind infracțiuni		Nu se acceptă Art. 266 din CPP, în forma actuală, nu oferă o reglementare suficient de clară a competențelor materiale și teritoriale ale organelor de urmărire penală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, în special a celor cu competență teritorială generală. Lipsa unei delimitări exprese a acestei categorii creează ambiguități în determinarea competenței, favorizează suprapuneri între instituții și generează dificultăți în gestionarea eficientă a cauzelor penale. Această problemă este evidențiată inclusiv de art. 270 ² alin. (2) din Cod, care utilizează noțiunea de „organe de urmărire penală cu competență teritorială generală” (ale MAI, Serviciului Vamal și Serviciul Fiscal de Stat), fără a

		<p>grave, deosebit de grave și excepțional de grave. Totodată, organele de urmărire penală din cadrul subdiviziunilor regionale ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, efectuează urmărirea penală sub conducerea procuraturilor teritoriale în raza cărora au fost comise infracțiunile și care dispun, la rândul lor, de competență teritorială generală extinsă asupra mai multor unități administrativ-teritoriale. Acestea efectuează urmărirea penală atât a infracțiunilor ușoare și mai puțin grave specifice domeniului frontierei de stat (precum trecerea ilegală a frontierei, falsul în acte etc.), cât și a infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave. În aceste condiții, limitarea competenței organelor de urmărire penală cu competență teritorială generală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne doar la infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave ar genera un dezechilibru funcțional și ar afecta capacitatea efectivă de investigare a infracțiunilor specifice domeniului frontierei de stat, în special la nivel subdiviziunilor regionale a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.</p>	<p>oferi însă o definiție sau o delimitare clară a competenței acestora. În lipsa unor criterii precise, aplicarea practică a normelor devine neuniformă. Deși competențele organelor de urmărire penală ale Serviciului Fiscal de Stat și ale Serviciului Vamal sunt expres reglementate, situația organelor din cadrul MAI rămâne una insuficient clarificată. Art. 266 instituie o competență generală, ceea ce, în practică, permite inițierea urmăririi penale pentru o gamă foarte largă de infracțiuni, inclusiv de gravitate redusă. În consecință, prin efectul art. 270², PCCOCS poate ajunge, teoretic, să conducă cauze penale ce nu corespund profilului său de specializare, inclusiv infracțiuni minore. Deși procurorul intervine ulterior pentru redistribuirea cauzelor, acest mecanism funcționează ca un filtru post-factum, generând sarcini administrative suplimentare și afectând operativitatea. Mai mult, lipsa unei proceduri clare de transmitere a cauzelor după competență, coroborată cu existența mai multor subdiviziuni ale MAI cu atribuții de urmărire penală, creează riscuri de paralelism și incertitudine în practică. În aceste condiții, menținerea unei competențe generale nedefinite nu este oportună. Dimpotrivă, este necesară o delimitare clară a competenței organelor de urmărire penală cu competență teritorială generală, în vederea evitării suprapunerilor și a eficientizării activității. Prin urmare, se justifică completarea art.</p>
--	--	---	---

				266 cu un alineat care să stabilească în mod expres competența acestor organe, limitând-o la investigarea infracțiunilor grave, deosebit de grave și excepțional de grave, în special a celor de rezonanță sporită. O asemenea intervenție legislativă va contribui la clarificarea cadrului normativ, la distribuirea eficientă a cauzelor și la concentrarea resurselor instituționale asupra dosarelor complexe.
	Institutul Național al Justiției	43.	<i>Art. III, pct. 7 din proiect, aferent completării operate la art. 266 alin. (1) din Codul de procedură penală - nu este clară modalitatea de selectare a infracțiunilor calificate ca grave, deosebit de grave și excepțional de grave, pentru efectuarea urmăririi penale de către organele de urmărire penală cu competență teritorială generală din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. În acest sens, în nota informativă nu a fost identificată o argumentare corespunzătoare. Raționamentele acestei modificări pot fi doar subînțelese, iar, în această logică de idei, am putea analiza inclusiv posibilitatea selectării doar a infracțiunilor „deosebit de grave și excepțional de grave”.</i>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>A se vedea argumentele expuse la pct. 42 din sinteză.</p>
<p>Articolul 269 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 269. Competența organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție</p> <p>Organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la:</p> <p>1) art. 181¹-181³, art. 239-</p>	Procuratura Generală	44.	Cu privire la pct. 8, aferent art. 269 pct. 1, se menționează că autorul a omis să argumenteze, în nota de fundamentare, oportunitatea segregării competenței ratiōne materiae în investigarea infracțiunilor prevăzute la art. 244 alin. (3), (4) și (5) din Codul penal, prin atribuirea acesteia organului de urmărire penală al CNA, în detrimentul organelor de urmărire penală ale SFS și PCCOCS. În aceste condiții, obiectivele urmărite și soluțiile propuse, inclusiv analiza impactului de	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Modificările propuse nu reprezintă o „segregare arbitrară” a competenței ratiōne materiae, ci o reconfigurare sistemică a competenței de investigare a infracțiunilor ce afectează interesele financiare ale Uniunii Europene, în scopul asigurării unei abordări unitare, centralizate și eficiente a acestui tip de criminalitate.</p> <p>Infracțiunile prevăzute la art. 244 alin. (3)–(5) din Codul penal, au ca element comun</p>

<p>240, art. 243, art. 244 alin. (3), (4) și (5) doar pentru faptele prevăzute la alin. (3) și (4), art. 257, art. 257¹, art. 324-335¹, și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal nr. 985/2002 și celor conexe cu acestea;</p> <p>2) art. 190 și art. 191 săvârșite cu folosirea situației de serviciu și dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 250 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.”.</p>		<p>reglementare a proiectului de act normativ, rămân incerte.</p> <p>Subsecvent, cu referire la modificările propuse la pct. 8, privind textul de modificare a pct. 1) alin. (1) art. 269 din CPP, precum și, corelativ, la pct. 9, privind modificarea art. 269² din CPP, în ceea ce privește segregarea competenței ratione materiae la investigarea infracțiunilor prevăzute la art. 244 alin. (3), (4) și (5) din Codul penal, prin atribuirea acesteia organului de urmărire penală al CNA, în detrimentul organelor de urmărire penală ale SFS și PCCOCS, la efectuarea, conducerea și, după caz, exercitarea urmăririi penale, se impune reconsiderarea acestei abordări dualiste.</p> <p>Totodată, este necesară prezentarea unor argumente convingătoare care să justifice opțiunea de canalizare integrală a competenței de investigare a infracțiunilor prevăzute la art. 244 din Codul penal fie către SFS, fie către CNA.</p> <p>Or, caracterul complex și abundent al modificărilor propuse, prin divizarea competenței organelor de urmărire penală ale CNA și SFS în funcție de variantele agravante ale art. 244 din Codul penal, nu este susținut de date sau studii care să fundamenteze necesitatea unei asemenea intervenții legislative asupra cadrului normativ existent.</p> <p>Un alt aspect necesar de clarificat este faptul că, agravanta prevăzută la alin. (5) din art. 244 Codul penal reglementează infracțiunea de evaziune fiscală săvârșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora.</p> <p>Astfel, raportând la prevederile art. 270² din Codul de procedură penală, exercitarea</p>	<p>esențial prejudicierea resurselor bugetului Uniunii Europene sau a fondurilor gestionate direct ori indirect de instituțiile Uniunii Europene, inclusiv prin utilizarea de documente false, omisiuni intenționate sau utilizarea frauduloasă a beneficiilor obținute legal. Prin urmare, acestea se circumscriu în domeniul de competență al Centrului Național Anticorupție, având în vedere că, potrivit cadrului normativ actual, CNA este deja organul specializat în investigarea infracțiunilor care implică fraudarea fondurilor externe și obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri internaționale, inclusiv prin utilizarea schemelor complexe de fraudă financiară (a se vedea art. 240, art.332¹, art. 332² CP, care sunt în competența CNA). Din această perspectivă, atribuirea competenței de investigare către CNA pentru infracțiunile prevăzute la art. 244 alin. (3)–(5) din Codul penal este o continuare logică și coerentă a actualei arhitecturi instituționale, evitând suprapuneri între mai multe organe de urmărire penală (CNA, SFS și PCCOCS), care în practică ar genera frecvent conflicte de competență și fragmentarea investigațiilor. Mai mult, natura acestor infracțiuni – în special forma agravată prevăzută la art. 244 alin. (5) din Codul penal, caracterizată prin implicarea unui grup criminal organizat sau a unei organizații criminale – impune o abordare unitară și specializată a urmăririi penale, întrucât investigarea fragmentată între mai multe organe ar afecta eficiența urmăririi penale, ar îngreuna probatoriul și ar diminua capacitatea de investigare operativă. Mai mult ca atât, modificările propuse urmăresc nu doar clarificarea competenței</p>
---	--	--	---

		<p>urmării penale pe infracțiunea prevăzută de art. 244 alin. (1) este dată în competența PCCOCS în situațiile prevăzute la:</p> <p>-Pct. 4)-dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește valoarea de 50 000 de unități convenționale;</p> <p>-Pct. 6)-infracțiunilor săvârșite de o organizație (asociație) criminală în sensul art. 47 din Codul penal.</p> <p>De menționat că, omisiunea de a face claritate privitor la competența de a efectua urmărirea penală pe infracțiunea prevăzută de art. 244 va crea ambiguități în determinarea competenței și poate condiționa multiple conflicte de competență.</p>	<p>materiale, dar și instituirea unui mecanism eficient și coerent de investigare a infracțiunilor care afectează interesele financiare ale Uniunii Europene. Centralizarea competenței în cadrul Centrul Național Anticorupție va permite asigurarea unei evidențe unitare și a unei raportări consolidate către instituțiile Uniunii Europene, în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova.</p>
		<p>45. Totodată, textul de modificare a pct. 1) alin. (1) art. 269 din CPP necesită revizuire sub aspectul delimitării competenței <i>ratione materiae</i> a CNA de a efectua urmărirea penală pentru infracțiunea prevăzută la art. 243 din Codul penal.</p> <p>Or, printr-o interpretare sistemică a normelor procesual-penale, în corelație cu art. 269³ din CPP¹⁰, există riscul apariției unui vid normativ în ceea ce privește investigarea infracțiunii prevăzute la art. 243 din Codul penal raportat la art.269³ din CPP. În forma propusă, reglementarea poate crea impresia că CNA este competent să investigheze infracțiunea de spălare a banilor în mod autonom, <i>astfel</i>, independent de infracțiunea predicat, ceea ce contravine naturii juridice a acestei infracțiuni.</p> <p>Modificările legislative trebuie să se integreze coerent în ansamblul normativ, asigurând unitatea și logica reglementării, fără a genera suprapuneri sau excepții</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Potrivit redacției în vigoare a art. 269 din CPP, Centrul Național Anticorupție este stabilit în mod expres ca autoritate competentă pentru investigarea infracțiunii prevăzute la art. 243 din Codul penal, în calitate de infracțiune autonomă. Or, caracterul autonom al infracțiunii de spălare a banilor reprezintă un principiu consacrat la nivel internațional. Investigarea acestuia independent de infracțiunea predicat constituie o cerință esențială a standardelor promovate de Grupul de Acțiune Financiară, Banca Mondială și Consiliul Europei. Aceste standarde impun posibilitatea urmării și sancționării spălării banilor fără a fi necesară o condamnare prealabilă pentru infracțiunea din care provin bunurile. În aceste condiții, nu există riscul unui vid normativ și nici o contradicție cu art. 269³ din Codul de procedură penală. Dimpotrivă, soluția propusă asigură</p>

¹⁰ Art. 269³ prevede: „În cazul infracțiunilor prevăzute la art. 243 și 279 din Codul penal, urmărirea penală se efectuează de organul de urmărire penală în a cărui competență se află infracțiunea în legătură cu care a fost pornită urmărirea penală.”.

		<p>excesive.</p> <p>Prin urmare, se insistă pe o abordarea congruentă în legea procesual penală, în partea ce ține de competența la investigarea infracțiunii de spălare a banilor care, ar impune de operat modificări anume pentru art.269³ din CPP, prin care să se evite paralelisme în conținutul actului normativ, fiind prevăzută o normă de excepție pentru acordarea competenței la efectuarea-conducerea și, după caz, exercitarea urmăririi penale pentru infracțiunea de spălare a banilor.</p> <p><i>Exempli gratia</i>, dacă bunurile (art.132¹ din CP) care au făcut obiectul spălării banilor provin din săvârșirea infracțiunilor date în competența organelor de urmărire penală/procuraturilor.</p>	<p>claritate și coerență, stabilind explicit autoritatea competentă și evitând fragmentarea competențelor între mai multe organe de urmărire penală. Mai mult, atribuirea competenței către CNA corespunde naturii complexe a infracțiunii de spălare a banilor, care implică mecanisme financiare sofisticate și necesită o abordare specializată.</p>
	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>46.</p> <p>Cu privire la modificările propuse la art. 269 din Codul de procedură penală, referitoare la competența organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție pentru infracțiunile prevăzute la art. 181¹–181³, art. 239– 240, art. 243, art. 244 alin. (3), (4) și (5) din Codul penal. Potrivit redacției propuse, rezultă că organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție va efectua urmărirea penală doar pentru anumite forme agravante ale infracțiunilor respective, iar faptele prevăzute la alin. (1) și alin. (2) ale articolelor menționate nu vor mai reveni acestui organ. În aceste condiții, infracțiunile care nu vor mai fi atribuite expres competenței Centrului Național Anticorupție vor reveni, prin efectul regulilor generale de competență, organului de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne. Or, asemenea soluție va determina, în mod inevitabil, suplimentarea volumului de</p>	<p>Precizare</p> <p>Interpretarea potrivit căreia modificările propuse la art. 269 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova ar genera un transfer automat al competenței către organele de urmărire penală ale Ministerului Afacerilor Interne este eronată, întrucât nu reflectă corect modificările propuse. Potrivit modificărilor avute în vedere, competența CNA fiind extinsă asupra infracțiunilor prevăzute la art. 244 alin. (3), (4) și (5) din Codul penal în măsura în care acestea au legătură cu afectarea fondurilor Uniunii Europene, ceea ce reprezintă un criteriu de specializare și nu o extindere generică a competenței. În acest sens, nu se realizează o „excludere” a competenței altor organe de urmărire penală, ci o delimitare pe criteriul obiectului juridic și al sursei prejudiciului, respectiv protecția intereselor financiare ale Uniunii Europene. Mai mult ca atât, trebuie</p>

			<p>lucru al organelor de urmărire penală ale Ministerului Afacerilor Interne, fără a rezulta din proiect o justificare instituțională suficientă pentru o asemenea redistribuire și în lipsa unei analize privind impactul instituțional și de resurse umane, care urmează a fi alocat pentru instrumentarea cauzelor penale respective. Prin urmare, se consideră oportună reexaminarea redacției propuse, astfel încât delimitarea competențelor să fie una clară, coerentă și să nu genereze transferul implicit al unui număr considerabil de cauze penale către Poliție, în lipsa unei fundamentări corespunzătoare.</p>	<p>subliniat că această soluție este în deplină continuitate cu actuala competență, întrucât CNA are deja atribuții în materia infracțiunilor privind fraudarea fondurilor externe; obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe; infracțiunilor economice complexe, inclusiv cele prevăzute la art. 239–240 și art. 332¹–332² din Codul penal. Totodată, SFS rămâne a fi în continuarea autoritatea competentă de investigarea a evaziunii clasice, adică a infracțiunilor prevăzute la art. 244 alin. (1), (2) și (5) pentru faptele prevăzute la alin. (1) și (2). În acest sens, nu putea fi susținută critică că infracțiunile rămase trec automat în competența organelor de urmărire penală a MAI.</p>
		47.	<p>Cu privire la modificarea competenței Centrului Național Anticorupție privind efectuarea urmăririi penale în privința infracțiunilor prevăzute la art. 190 și art. 191 din Codul penal. În prezent, competența organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție vizează infracțiunile prevăzute la art. 190 și art. 191 din Codul penal, săvârșite cu folosirea situației de serviciu. Proiectul propune suplimentar condiția ca valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune să depășească 250 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea Guvernului în vigoare la momentul săvârșirii faptei. O astfel de viziune avea drept efect faptul că un număr semnificativ de cauze privind escrocheria și delapidarea săvârșite cu folosirea situației de serviciu, dar al căror prejudiciu nu atinge plafonul stabilit, vor reveni în competența organului de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne. Din perspectiva Ministerului Afacerilor</p>	<p>Precizare</p> <p>În primul rând, potrivit redacției actuale a art. 269 din CPP, organul de urmărire penală al CNA are competență asupra infracțiunilor prevăzute la art. 190 (escrocheria) și art. 191 (delapidarea averii străine) din CP săvârșite cu folosirea situației de serviciu, indiferent de valoarea prejudiciului. O asemenea reglementare conduce, în practică, la extinderea excesivă a competenței CNA asupra unui spectru larg de cauze, inclusiv a celor cu un grad redus de complexitate și pericol social, ceea ce nu corespunde rolului instituțional al acestei autorități. Se impune a sublinia că CNA este o autoritate specializată, orientată în principal spre, combaterea infracțiunilor de corupție și a celor conexe, investigarea fraudelor complexe, inclusiv a celor ce afectează fonduri externe/UE, precum și instrumentarea cauzelor cu impact sistemic asupra interesului public. Prin natura lor, infracțiunile prevăzute la</p>

			<p>Interne, această soluție normativă riscă să genereze o creștere considerabilă a sarcinii procesuale asupra organului de urmărire penală, în special în contextul în care majoritatea faptelor de această categorie pot avea prejudicii sub plafonul propus, dar păstrează un grad ridicat de complexitate probatorie. Pe cale de consecință, considerăm necesar reexaminarea acestui prag valoric, întrucât aceasta restrânge excesiv competența Centrului Național Anticorupție și transferă către organul de urmărire penală al Ministerului Afacerilor Interne un număr suplimentar de cauze penale privind escrocheria și delapidarea săvârșite cu folosirea situației de serviciu.</p>	<p>art. 190 și 191 din Codul penal nu constituie domeniul principal de activitate al CNA, ci aparțin, în mod firesc, sferei de competență generală a organelor de urmărire penală din cadrul MAI. Totuși, având în vedere capacitățile operaționale, tehnice și analitice ale CNA, s-a optat nu pentru excluderea totală a acestor infracțiuni din competența sa, ci pentru menținerea unei competențe limitate, aplicabilă doar cazurilor de o gravitate sporită. În acest context, introducerea pragului valoric (250 salarii medii lunare pe economie, echivalent aproximativ 4 350 000 lei pentru anul 2026) are ca scop, recalibrarea competenței CNA în acord cu misiunea sa; orientarea resurselor către cauze grave și complexe, precum și evitarea implicării în cauze care nu au un grad sporit de complexitate. Susținerea privind o eventuală creștere a volumului de muncă al organelor Ministerului Afacerilor Interne nu constituie un argument pentru menținerea unei competențe extinse și nejustificate a CNA. Redistribuirea cauzelor reprezintă o revenire firească la competența generală, este conformă naturii infracțiunilor de escrocherie și delapidare în formele lor mai puțin grave, contribuie la o delimitare clară și coerentă a atribuțiilor instituționale.</p>
		48.	<p>Potrivit proiectului, art. 269 din Codul de procedură penală prevede că Centrul Național Anticorupție va efectua urmărirea penală pentru infracțiunea prevăzută la art. 244 alin. (3), alin. (4) și alin. (5). În același timp, modificările propuse la art. 269² din Codul de procedură penală reglementează că și organul de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat ar urma să dețină</p>	<p>Nu se acceptă A se vedea argumentele expuse la pct. 44 din sinteză.</p>

			<p>competență pentru infracțiunea prevăzută la art. 244 alin. (5) din Codul penal. În aceste condiții, se creează o suprapunere de competență între Centrul Național Anticorupție și Serviciul Fiscal de Stat în privința aceleiași norme de incriminare, fapt care poate genera dificultăți practice în stabilirea organului competent și poate afecta operativitatea urmăririi penale. Suplimentar, formularea potrivit căreia la art. 269² cifra „244” se substituie cu textul „244 alin. (1), (2) și (5) doar pentru faptele prevăzute la alin. (1) și (2)” conține o contradicție logică internă a actului normativ, întrucât include expres alin. (5), dar imediat restrânge aplicarea normei doar la faptele prevăzute la alin. (1) și (2). Aici contradicția este evidentă, pentru că alin. (5) din art. 244 din Codul penal sancționează faptele prevăzute la alin. (1)–(4), săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală ori în favoarea acestora. Prin urmare, alin. (5) este o formă agravantă autonomă, construită chiar pe faptele de la alin. (1)–(4). Prin urmare, se impune clarificarea expresă și neechivocă a competenței pentru art. 244 alin. (5) din Codul penal, astfel încât să fie exclusă orice suprapunere ori ambiguitate între competența Centrului Național Anticorupție și cea a Serviciului Fiscal de Stat.</p>	
	Curtea Supremă de Justiție	49.	<p>Centrul Național Anticorupție (CNA) are menirea de a contribui la prevenirea și combaterea fenomenului corupției în Republica Moldova. Competența acestuia a fost modificată considerabil în august 2023. După aceste modificări, cel puțin la prima vedere, eficiența CNA în ceea ce privește investigarea faptelor de corupție a crescut. Potrivit modificărilor propuse,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Delimitarea competențelor dintre PA și CNA, realizată în 2023, a adus claritate în privința atribuțiilor fiecărei instituții. Totuși, aplicarea practică a acestor prevederi a evidențiat provocări semnificative în ceea ce privește comunicarea, coordonarea și cooperarea dintre cele două instituții. În acest sens,</p>

		<p>evaziunea fiscală care afectează fondurile Uniunii Europene este dată în competența CNA. De asemenea, se introduce un prag al prejudiciului de 250 de salarii medii pe economie pentru infracțiunile de escrocherie și delapidare comise prin folosirea situației de serviciu ale averii străine care rămân în competența CNA. Modificarea competenței CNA din nou, după doar 3 ani de la modificările precedente, ar putea să perturbeze eficiența CNA de combatere a corupției. Cel mai probabil, lărgirea competenței de urmărire penală a CNA va avea același efect. CNA niciodată nu a fost gândit pentru a investiga infracțiunile economice, din care fac parte escrocheria (art. 190 Cod penal) sau delapidarea (art. 191 Cod penal). Metodologia de investigare a infracțiunilor economice sunt foarte diferite de cele de corupție. Pentru investigarea escrocheriilor sau a delapidărilor comise cu folosirea situației de serviciu este nevoie de analiza aprofundată a situațiilor economice, care nu este un proces latent. În practică, investigarea escrocheriilor sau a delapidărilor necesită mai mult timp și efort. Chiar și în anul 2016, intenția legiuitorului nu a fost de a da toate infracțiunile prevăzute de art. 190 și art. 191 Cod penal comise cu situația de serviciu în competența CNA, ci doar cele comise cu folosirea situației de serviciu de către persoanele publice. Având în vedere cele de mai sus, recomandăm excluderea din competența CNA a infracțiunilor prevăzute de art. 190 și art. 191 Cod penal. Aceasta, în opinia Curții Supreme de Justiție, va eficientiza și mai mult lupta anticorupție. Astfel că în condiția în care infracțiunile prevăzute de art. 190 și art. 191 Cod penal</p>	<p>Raportul de țară pentru anul 2025 din 4 noiembrie 2025, subliniază că „<i>comunicarea și coordonarea dintre aceste instituții și alte organe de aplicare a legii ar trebui îmbunătățite</i>”, evidențiind necesitatea unor mecanisme funcționale de colaborare. Prin urmare, aceste constatări relevă faptul că fragmentarea competențelor și lipsa unor mecanisme eficiente de coordonare afectează capacitatea instituțiilor de a combate în mod prompt și eficient fenomenul corupției. În acest context, se impune intervenția legislativă și instituțională orientată spre consolidarea capacităților instituționale, clarificarea atribuțiilor în investigarea acestor infracțiuni și întărirea cooperării interinstituționale.</p> <p>Cu referire la competența CNA în investigarea infracțiunilor prevăzute la art. 190 și 191 din CP cu folosirea situației de serviciu dacă valoarea prejudiciului depășește 250 de salarii medii pe economie, a se vedea argumentele expuse la pct. 47 din sinteză.</p>
--	--	--	---

		<p>vor fi comise de persoane publice cu folosirea situației de serviciu, cel mai probabil, acestea vor fi conexe infracțiunii prevăzute de art. 327 sau 328 Cod penal și vor rămâne în competența CNA sau a Procuraturii Anticorupție. Introducerea pragului prejudiciului de 250 de salarii medii pe economie pentru infracțiunile prevăzute de art. 190 și 191 Cod penal date în competența CNA va complica și mai mult aplicarea acestor norme. Cuantificarea prejudiciului nu poate avea loc la etapa incipientă a urmăririi penale, iar intervenția CNA la etapa avansată a urmăririi penale, atunci când deja e cuantificat prejudiciul de către specialiști (în speță SFS), doar va perturba urmărirea penală în desfășurare.</p>	
		<p>50. Investigarea eficientă a infracțiunilor comise cu fondurile europene trebuie să devină o prioritate, ca și investigarea infracțiunilor economice și a celor de delapidare și escrocherie care implică întreprinderile. Aceasta nu trebuie să se rezume la modificarea cadrului legislativ, ci la eforturi coordonate și de durată pentru crearea unor instituții robuste și sustenabile care să investigheze aceste infracțiuni. Proiectul de lege se concentrează doar pe evaziunea fiscală (art. 243 Cod penal) și nu acoperă întregul spectru de infracțiuni cu fondurile europene. În prezent, nu este clar care autoritate se concentrează în mod special în Republica Moldova pe investigarea acestor infracțiuni. În marea majoritate a țărilor membre ale Uniunii Europene și țările candidate, infracțiunile cu fondurile europene nu sunt investigate de agențiile anticorupție. Pentru aceasta sunt create subdiviziuni specializate care investighează infracțiunile economice și</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Necesitatea intervențiilor legislative în partea ce ține de infracțiunile care afectează fondurile Uniunii Europene derivă direct din angajamentele asumate prin documentele de politici, inclusiv HG nr. 260/2025, indicatorul 3.7.21 privind măsurile antifraudă și protejarea intereselor financiare ale UE, care evidențiază expres că garantarea utilizării corecte a fondurilor europene reprezintă o condiție esențială în procesul de integrare europeană. În același sens, instituțiile europene au subliniat necesitatea consolidării cadrului antifraudă, accentuând că mecanismele eficiente de prevenire și investigare sunt indispensabile pentru menținerea credibilității statului în gestionarea fondurilor UE. În acest context, atribuirea competenței privind infracțiunile prevăzute la art. 244 alin. (3)–(5) din Codul penal al Republicii Moldova în</p>

			<p>cele care implică afectarea fondurilor europene. Acestea fie sunt autonome (Austria, Italia, Franța, România, Suedia, Ucraina), fie sunt sub controlul Ministerului de Finanțe. În anul 2021, un organ de urmărire penală similar a fost creat în cadrul Serviciului Fiscal de Stat. Având în vedere practica comparată, această decizie este una judicioasă. Capacitățile acestei instituții de investigare eficiente a infracțiunilor economice urmează a fi consolidată în continuare. În competența acesteia urmează a fi date și escrocheriile cu folosirea schemelor economice și delapidările din companii. Fortificarea acestui organ de urmărire penală exclude transferul competenței către CNA de a investiga evaziunea fiscală cu fondurile europene. Urmând aceeași logică, în perspectivă, și Serviciul de prevenire și combatere a spălării banilor nu ar trebui să mai aibă vreo tangență ierarhică cu CNA, ci cu organul responsabil de investigarea evaziunii fiscale și a fraudei cu fondurile europene. Având în vedere amploarea fraudelor cu fondurile europene, riscul de corupere a organelor responsabile de investigarea lor este mare. Punerea în sarcina organului responsabil de combaterea corupției a infracțiunilor cu fondurile europene ar reduce șansa de investigare al acestor situații corupționale și ar crește riscul de corupție.</p>	<p>sarcina Centrul Național Anticorupție este pe deplin justificată. CNA deține deja competențe în investigarea infracțiunilor ce vizează fraudarea fondurilor externe (inclusiv art. 332¹ și 332² CP), precum și capacități operaționale și analitice necesare pentru investigarea schemelor financiare complexe, ceea ce asigură o abordare integrată și specializată. Totodată, crearea unei noi instituții specializate nu reprezintă o soluție viabilă. Or, crearea unei noi instituții ar crea blocaje instituționale în faza de operaționalizare, necesitatea instruirii unui personal nou, costuri logistice și financiare semnificative, fragmentarea competențelor etc. Prin urmare, soluția optimă nu constă în crearea unor noi instituții, ci în consolidarea instituțiilor existente, care deja dispun de experiență și instrumente funcționale. Atribuirea competenței către CNA răspunde acestei logici, asigurând eficiență, coerență și o capacitate reală de reacție în investigarea infracțiunilor ce afectează fondurile Uniunii Europene.</p> <p>Suplimentar a se vedea și argumentele expuse la pct. 44 din sinteză, în special în partea ce vizează raportarea centralizată a datelor statistice privind infracțiunile care atentează la fondurile UE.</p>
	<p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova (aviz tardiv din 28.04.2026)</p>	<p>50¹</p>	<p>Propunere:</p> <p>Articolul 269. Competența organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție</p> <p>(1) Organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează urmărirea</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile propuse în proiect, inclusiv la art. 269 CPP vin să asigure executarea măsurii 3.7.21 „Măsuri antifraudă și protecția intereselor financiare ale UE”, prevăzută în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027. În primul rând,</p>

		<p>penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 239–240, 243, 257, 257¹, 324–335 și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal, a celor conexe cu acestea, precum și în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 190 și 191 din Codul penal comise cu folosirea situației de serviciu:</p> <p>1) dacă au fost săvârșite de:</p> <p>a) persoane cu funcții de demnitate publică în sensul art. 123 alin. (3) din Codul penal, cu excepția celor date în competența Procuraturii Anticorupție;</p> <p>b) funcționari publici de conducere;</p> <p>c) conducători și adjuncți ai conducătorilor instituțiilor publice, cu excepția celor dați în competența Procuraturii Anticorupție;</p> <p>d) ofițeri de urmărire penală și ofițeri de investigații, cu excepția celor dați în competența Procuraturii Anticorupție;</p> <p>e) avocați;</p> <p>f) executori judecătorești;</p> <p>g) administratori autorizați;</p> <p>h) notari;</p> <p>i) persoane care fac parte din organele de conducere, executive sau de control ale întreprinderilor de stat și ale societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat;</p> <p>j) persoane publice străine și funcționari internaționali în sensul art. 123¹ din Codul penal;</p> <p>2) indiferent de calitatea persoanei, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă și altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, depășesc 4000 de unități convenționale sau dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 40000 de unități convenționale, cu excepția infracțiunilor date în competența Procuraturii Anticorupție.</p>	<p>afirmația că proiectul „golește” Procuratura Anticorupție de competențe nu este susținută de text. Procuratura Anticorupție își păstrează rolul esențial pe corupția de nivel înalt, comisă de demnitari înalți și alte categorii sensibile. În al doilea rând, modificările la art. 269 CPP vin să asigure executarea măsurii 3.7.21 „Măsuri antifraudă și protecția intereselor financiare ale UE”, prevăzută în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027. Or, această măsură presupune explicit ca infracțiunile cu caracter economico-financiar să fie investigate de o instituție specializată. CNA, prin mandat, structură, inclusiv direcție specializată pe criminalitate financiară, corespunde acestei logici de specializare.</p> <p>În acest context, extinderea competenței CNA pe acest segment de infracțiuni nu este o vulnerabilitate, ci o aliniere la cerințele funcționale ale combaterii fraudelor complexe, inclusiv cele care afectează interesele financiare ale UE.</p> <p>Mai mult ca atât, reformele instituționale nu pot fi blocate pe motiv că o instituție este în curs de evaluare. Dimpotrivă, arhitectura sistemului trebuie gândită în funcție de eficiență și specializare, nu de stadiul unui proces de integritate.</p> <p>Cu referire la competența CNA a se vedea și argumentele expuse la pct. 44 din sinteză și din Nota de fundamentare.</p> <p>Cu referire la modificările propuse la art. 190 și 191 CP, menționăm că nu este justificată limitarea competenței doar la o listă restrânsă de subiecți. Codul de procedură penală stabilește deja mecanisme clare de delimitare: dacă infracțiunea este comisă de un subiect de</p>
--	--	---	--

		<p>(2) Organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 181¹–181² alin. (1)–(4) din Codul penal.</p> <p>(3) Centrul Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 325 și 326 din Codul penal dacă acestea au fost săvârșite în privința persoanelor prevăzute la alin. (1) pct. 1) din prezentul articol.</p> <p>(4) Conducerea urmăririi penale în cauzele date în competența organului de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție este efectuată de către Procuratura Anticorupție.</p> <p>Argumentare: Proiectul nu operează o simplă ajustare tehnică a competențelor. El produce o modificare de paradigmă. Procuratura Anticorupție nu mai rămâne configurată ca o structură specializată în mod larg pe corupție, fraude financiare și spălare de bani conexă, ci este restrânsă în principal la infracțiuni de corupție și conexe comise de un cerc foarte limitat de subiecți de rang înalt. În paralel, organul de urmărire penală al CNA primește o competență materială extinsă asupra unei game largi de infracțiuni economico-financiare, de corupție și conexe.</p> <p>Proiectul este inoportun și poate genera un regres general, iar din această perspectivă poate fi considerat chiar mai periculos decât ideea creării PACCO. În acest caz, instituția specializată – Procuratura Anticorupție, este păstrată formal, fiindu-i redusă substanțial relevanța funcțională.</p> <p>Un argument central împotriva proiectului ține de poziționarea instituțională a CNA.</p>	<p>rang înalt (de exemplu, un ministru), competența revine procurorului, conform art. 270 CPP. Prin urmare, nu există un vid sau risc de conflict de competență. În ceea ce privește plafonul de 250 de salarii medii, acesta este un criteriu obiectiv de delimitare a cauzelor de o gravitate sporită, iar justificarea sa este deja expusă (a se vedea argumentele de la art. 47 din sinteză și nota de fundamentare). Astfel de praguri sunt necesare pentru a evita fragmentarea și pentru a concentra resursele asupra cauzelor cu impact major.</p> <p>Totodată, invocarea rapoartelor GRECO, OECD sau ale Comisiei Europene este făcută selectiv. Acestea subliniază, într-adevăr, necesitatea consolidării capacităților, dar și problemele de delimitare a competențelor și eficiență. Proiectul răspunde exact acestor curențe printr-o redistribuire funcțională și o clarificare a rolurilor.</p>
--	--	--	--

		<p>În baza Legii nr. 1104/2002, relația CNA cu Parlamentul este una semnificativă și concretă, nu pur simbolică. Parlamentul numește directorul CNA, exercită funcții de audiere și raportare asupra activității Centrului, iar rolul său se extinde și asupra parametrilor de organizare instituțională, inclusiv sub aspectul aprobării structurii și efectivului-limită și participarea unui deputat în calitate de membru al Colegiului CNA. Această arhitectură face ca independența reală a CNA față de factorul politic să fie structural mai vulnerabilă decât cea a procuraturii.</p> <p>Subordonarea politică a CNA a fost sesizată și de Comisia de la Veneția în opinia sa din 15 decembrie 2025.</p> <p>Articolul 36 din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției cere existența unor autorități specializate în combaterea corupției prin aplicarea legii, cărora statul trebuie să le asigure independența necesară pentru a-și exercita funcțiile eficient și fără influențe nejustificate. Convenția nu impune un model instituțional unic. Ea nu spune că numai procuratura poate investiga corupția.</p> <p>Totuși, ea cere ca autoritatea specializată să beneficieze de independență reală și suficientă pentru funcția pe care o exercită. O astfel de independență este cerută și în textul proiectului noii Directive a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea corupției.</p> <p>În aceste condiții lărgirea masivă a competenței CNA, concomitent cu diminuarea competenței materiale a PA, este dificil de conciliat cu ideea unei autorități specializate care trebuie să acționeze cu independența necesară față de orice influență nejustificată.</p>	
--	--	--	--

		<p>Proiectul are o vulnerabilitate conceptuală suplimentară, deosebit de serioasă, prin raportare la logica vettingului. În Republica Moldova, statul a investit capital politic, legislativ și instituțional, dar și resurse financiare considerabile în evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor, inclusiv a procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție. Procesul de evaluare externă a PA se află într-o fază avansată, iar ideea lui de bază este tocmai consolidarea integrității și credibilității instituției specializate.</p> <p>În acest context, soluția propusă este greu de justificat: competențele sunt retrase de la o instituție aflată în curs avansat de evaluare externă a integrității etice și financiare și transferate unei instituții care nu a fost supusă unui exercițiu echivalent de vetting. Aceasta creează o asimetrie gravă de reformă. Statul verifică și „curăță” instituția de la care ia competențe și consolidează instituția căreia îi dă competențe sporite fără a o supune aceluiași exigențe sistemice de integritate. Din perspectiva coerenței reformei de integritate, mesajul transmis este contradictoriu și regresiv. În loc ca rezultatele vettingului să consolideze PA și să legitimeze întărirea competenței sale, proiectul riscă să neutralizeze efectul reformei tocmai în raport cu instituția deja verificată.</p> <p>Angajamentele și evaluările externe recente converg în aceeași direcție: consolidarea capacităților Procuraturii Anticorupție, întărirea integrității, clarificarea competențelor și sporirea capacităților investigative. Programul Național de Aderare consacră explicit angajamentul Republicii Moldova de a</p>	
--	--	--	--

		<p>implementa recomandările GRECO din cea de-a cincea rundă. Raportul de conformitate GRECO din 2026 arată că recomandarea referitoare la competența și consolidarea PA este doar parțial implementată. Prin urmare, direcția de referință nu este golirea funcțională a PA, ci consolidarea ei.</p> <p>Raportul OECD de monitorizare anticorupție pentru Moldova notează, pe de o parte, un nivel înalt al independenței serviciului procuraturii, iar pe de altă parte, probleme deja existente la capitolul instituțiilor specializate anticorupție, inclusiv sub aspectul resurselor și delimitării competențelor. Asta sugerează că sistemul de contracarare a corupției are nevoie de consolidare și clarificare, nu de o nouă perturbare structurală.</p> <p>Raportul Comisiei Europene pentru Republica Moldova pe anul 2025 nu susține o reducere a competenței materiale a Procuraturii Anticorupție și nici transferul masei critice a investigațiilor către CNA. Dimpotrivă, Comisia recomandă consolidarea capacităților instituțiilor anticorupție și a PA în particular, și întărirea cooperării dintre acestea.</p> <p>Direcția sugerată de Comisia Europeană este compatibilă nu cu o redistribuire disruptivă a competențelor, ci cu o delimitare mai clară și mai funcțională a acestora. În această logică, Procuratura Anticorupție ar trebui consolidată ca structură specializată pe corupția de nivel înalt, CNA orientat spre corupția sistemică, iar alte organe de urmărire penală către faptele de corupție mică, concomitent cu întărirea cooperării instituționale.</p> <p>În fapt, neglijarea tuturor recomandărilor și</p>	
--	--	--	--

			<p>acționarea în contradicție directă cu acestea ar însemna un regres serios în procesul de aderare.</p> <p>Totodată, Nota informativă la proiect nu conține date suficiente care să indice asupra faptului că a fost realizat un audit cuprinzător care să justifice soluția și să evalueze impactul.</p> <p>În aceste condiții este relevant de a lua în calcul revenirea la modificările operate în Codul de procedură penală prin Legea nr.83 din 14.04.2023 și completarea lor cu recomandările relevante ale organismelor internaționale.</p>	
<p>Articolul 270 alineatul (1): la punctul 2), litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) atentatele la viața poliștilor, ofițerilor de urmărire penală, ofițeri de investigații, ofițeri anticorupție, ofițerilor de informații și securitate, procurorilor, judecătorilor, dacă atentatul este legat de exercitarea atribuțiilor de serviciu, precum și la viața membrilor familiilor acestora;”;</p> <p>punctul 5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„5) infracțiunilor prevăzute la art. 166¹ și art. 349¹ din Codul penal nr. 985/2002;”;</p> <p>alineatul (8) se abrogă.</p>	Ministerul Afacerilor Interne	51.	<p>La punctul 10, autorul proiectului propune abrogarea alin. (8) din art. 270 din Codul de procedură penală. Considerăm că nu este oportun de exclus fără o soluție alternativă, deoarece afectează eficiența urmăririi penale în cauze complexe. Subsidiar, potrivit proiectului Raportului de conformitate al implementării recomandării nr. XIII din Raportul GRECO, care a fost examinat în Sesiunea Plenară GRECO nr.102 la 25.03.2026 și urmează să fie publicat, se constată că consilierii prezidențiali și consilierii ministeriali nu au fost incluși în calitate de subiecți care pot fi investigați și urmăriți penal pentru săvârșirea anumitor infracțiuni de corupție și conexe corupției. Prin urmare posibilitatea constituirii prin ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către un grup de procurori și ofițeri de urmărire penală permite o gestionare mai bună a cauzelor cu un grad ridicat de dificultate, contribuind la asigurarea unei investigații complete, operative și coordonate. Totodată, această prevedere oferă un instrument suplimentar de intervenție în situațiile în care</p>	<p>Precizare</p> <p>Prevederile art. 270 alin. (8) din CPP au fost excluse, în contextul în care acestea dublează reglementările propuse la art. 256 din proiect.</p> <p>Cu referire la lista subiecților prevăzuți la art. 270¹ CPP a se vedea argumentele expuse la pct. 55 din sinteză.</p>

			<p>complexitatea cauzei depășește capacitatea unui singur procuror sau a unui singur organ de urmărire penală.</p> <p>Pe această cale, se propune ajustarea art. 2701 din Codul de procedură penală, privind categoriilor de funcționari care pot fi investigate și urmărite penal de Procuratura Anticorupție, în corespundere cu Recomandările GRECO, prin includerea persoanelor implicate în infracțiuni de corupție și fapte conexe, precum consilierii prezidențiali și cei ministeriali.</p>	
<p>Articolul 270¹ va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 270¹. Competența Procuraturii Anticorupție</p> <p>(1) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la</p> <p>1) art. 324–335¹ și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal nr.985/2002, săvârșite de:</p> <p>a) Președintele Republicii Moldova;</p> <p>b) Președintele Parlamentului sau deputați;</p> <p>c) Prim-ministru;</p> <p>d) Avocatul Poporului;</p> <p>e) judecători;</p> <p>f) procurori;</p> <p>g) membri ai Consiliului Superior al Magistraturii;</p> <p>h) membri ai Consiliului Superior al Procurorilor;</p> <p>i) directorul, directorul adjunct, conducător al organului de urmărire penală, ofițeri de urmărire penală, sau ofițeri de investigații a Centrului Național</p>	Cancelaria de Stat	52.	<p>În corelare cu prevederile art. 2 alin. (3) și (6) din Legea nr. 136/2017, care consacră caracterul colegial al Guvernului și răspunderea colectivă a membrilor acestuia, se propune completarea art. 270¹ alin. (1) subpct. 1) lit. c) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, după sintagma „Prim-ministru” cu textul „, membrii Guvernului”, în vederea asigurării unei reglementări coerente și exhaustive a subiecților vizați.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Potrivit modificărilor propuse la art. 270¹ din CPP, lista subiecților în privința cărora se stabilește competența PA are la bază criteriul rangului constituțional al funcției și impactul direct al acesteia asupra interesului public, în special asupra procesului decizional la nivelul statului. Astfel, infracțiunile comise de Prim-ministru sunt atribuite în competența PA, având în vedere statutul constituțional al funcției, rolul său determinant în conducerea puterii executive, precum și influența directă asupra politicilor publice și gestionării resurselor bugetare. Extinderea automată a aceleiași competențe asupra tuturor membrilor Guvernului, exclusiv în considerarea caracterului colegial al acestuia, nu este justificată din perspectiva rațiunii normei. Răspunderea penală este individuală, iar delimitarea competenței de urmărire penală trebuie să reflecte diferențele de statut, atribuții și nivel de impact instituțional al fiecărei funcții. În acest context, infracțiunile comise de membrii Guvernului pot fi investigate de CNA, sub conducerea și supravegherea PA, mecanism care asigură atât specializarea</p>

<p>Anticorupție; j) directorul, directorul adjunct al Serviciului de Informații și Securitate, sau ofițerii de informații și securitate; 2) art. 243 din Codul penal nr.985/2002, dacă bunurile provin din infracțiunile date în competență sa potrivit prezentului articol. (2) Procuratura Anticorupție conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție.”.</p>				organului de urmărire penală, cât și controlul procurorului asupra legalității activităților procesuale.
	Procuratura Anticorupție	53.	<p>Pentru aliniatul (1) pct.1) lit. i) se propune următoarea variantă de reglementare: „i) directorul, directorul adjunct sau ofițerii anticorupție;” Se impune o abordare legislativă sistemică, pentru a corespunde cu prevederile de la art.12 alin.(1), (2) și (7) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, care definește categoriile de funcționari publici cu statut special din cadrul instituției.</p>	Se acceptă
	Procuratura Generală	54.	<p>Cu privire la pct.11 din proiect menționăm că, autorul a propus redactarea art. 270¹ după cum urmează: „(1) <i>Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la 1) art. 324–335¹ și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal nr.985/2002, săvârșite de:</i> [...] c) <i>Prim-ministru;</i> [...] i) <i>directorul, directorul adjunct, conducător al organului de urmărire penală, ofițeri de urmărire penală, sau ofițeri de investigații a Centrului Național Anticorupție;</i> [...]. (2) <i>Procuratura Anticorupție conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție.</i>” Cu privire la redacția competențele Procuraturii Anticorupție menționate <i>supra</i>, indicăm asupra faptului că, potrivit acestora, doar Procuratura Anticorupție</p>	<p>Nu se acceptă Cu referire la propunerea de excludere a competenței Procuratura Anticorupție de a exercita urmărirea penală în privința infracțiunilor de corupție comise de angajații Centrul Național Anticorupție și transferarea acestora în competența generală prevăzută la art. 270 alin. (1) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, considerăm că această abordare nu este întemeiată, din următoarele considerente. În primul rând, soluția legislativă existentă și menținută prin proiect este una logică și conformă principiului imparțialității, întrucât exclude posibilitatea ca angajații CNA să investigheze infracțiuni comise de proprii colegi. În al doilea rând, argumentul privind un pretins conflict de interese derivat din cooperarea instituțională dintre Procuratura Anticorupție și CNA nu poate fi reținut. Cooperarea funcțională între instituții nu echivalează cu lipsa de imparțialitate. Dimpotrivă, activitatea procurorului este guvernată de principiile legalității, obiectivității și bunei-credințe,</p>

		<p>conduce urmărirea penală în cauzele în care aceasta este efectuată de Centrul Național Anticorupție, iar infracțiunile de corupție și cele conexe corupției, aflate în competența sa, pot fi comise în cadrul dosarelor instrumentate de CNA și Procuratura Anticorupție, rezultă că Procuratura Anticorupție ar putea ajunge să exercite urmărirea penală asupra unor fapte comise în dosare pe care tot ea le conduce. Astfel, în mod indirect, ar ajunge să instrumenteze cauze penale în care este implicată.</p> <p>În vederea asigurării unui echilibru instituțional și a evitării unui potențial conflict de interese, se consideră oportun ca infracțiunile comise de către directorul, directorul adjunct, conducătorul organului de urmărire penală, ofițerii de urmărire penală sau ofițerii de investigații ai Centrului Național Anticorupție să fie investigate potrivit competenței generale la exercitarea urmăririi penale de către procuror, statuate în art. 270 alin. (1) din Codul de procedură penală .</p> <p>Considerând corelația activităților profesionale ale procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupție cu angajații CNA, la necesitate, Procurorul General va putea uza de instrumentele procesuale statuate în art. 270 alin. (5) din Codul de procedură penală și dispune exercitarea urmăririi penale de către un procuror (<i>grup de procurori</i>) din cadrul altei procuraturi specializate sau de către subdiviziunea Procuraturii Generale cu atribuții de investigare a cauzelor penale de corupție.</p> <p>Din aceste considerente, propunem:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Excluderea din proiectul de lege a alin. (1) pct. 1) lit. i) de la art. 270¹ din Codul de procedură penală. - Modificarea art. 270 alin. (1), pct. 1), lit. 	<p>iar cadrul procesual penal oferă garanții suficiente pentru înlăturarea oricăror suspiciuni concrete, inclusiv prin instituțiile abținerii și recuzării.</p> <p>Astfel, în eventualitatea apariției unei situații concrete care ar putea afecta imparțialitatea procurorului, aceasta poate fi soluționată punctual, fără a fi necesară modificarea regulii generale de competență.</p> <p>În al treilea rând, ipoteza invocată, potrivit căreia Procuratura Anticorupție ar putea ajunge să investigheze fapte comise în dosare pe care le conduce, reprezintă o posibilitate teoretică, care nu justifică o modificare structurală a competenței.</p> <p>Sistemul procesual penal este construit pe prezumția exercitării atribuțiilor cu bună-credință, iar eventualele situații excepționale sunt deja acoperite de mecanismele procedurale existente.</p> <p>În acest sens, Codul de procedură penală prevede expres, la art. 271 alin. (7), că: Procurorul General și adjuncții săi pot dispune, prin ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală.</p> <p>Această normă oferă un instrument suficient și flexibil pentru a interveni în situații particulare, fără a afecta arhitectura generală a competenței.</p> <p>În al patrulea rând, transferarea competenței către procurori din alte procuraturi, în baza regulii generale, ar conduce la:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diluarea specializării în materia infracțiunilor de corupție; - practici neuniforme; -posibile dificultăți în investigarea unor cauze complexe. <p>Or, Procuratura Anticorupție este organul</p>
--	--	--	---

		<p>i) din Codul de procedură penală prin excluderea sintagmei „, , <i>cu excepția celor prevăzute la art. 270¹”;</i> - Completarea art. 270 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală cu o literă nouă cu următorul conținut: „directorul și directorii adjuncți ai Centrului Național Anticorupție.”</p>	<p>specializat în investigarea infracțiunilor de corupție, inclusiv la nivel înalt, iar menținerea competenței acestora asigură coerența și eficiența urmăririi penale.</p>
	<p>55.</p>	<p>Suplimentar, în același registru, constatăm că redacția art.271¹ alin.(1) pct.1 raportată la propunerea de modificare a competenței OUP al CNA (art.269 pct.1¹¹), contravine <u>recomandării XIII din raportul de evaluare a Republicii Moldova în cadrul rundeii a 5-a de evaluare GRECO</u> (prevenirea corupției și promovarea integrității la nivel central (funcții executive de conducere) și în cadrul agențiilor de punere în aplicare a legii), care indică că toate personale cu funcții executive de conducere (i.e. <i>Președintele Republicii, Secretarul General al Președinției, consilierii prezidențiali și experții sau consultanții (consilieri netitulari) din cadrul Președinției, precum și Prim-ministrul, Prim-viceprim-ministrul, viceprim-miniștrii, miniștrii, Secretarul General al Guvernului, secretarii de stat ai Guvernului și secretarii de stat ai ministerelor, consilierii ministeriali, precum și experții și consultanții temporari (consilieri netitulari) din cadrul Guvernului</i>) să fie incluse în lista persoanelor publice și ale celor care dețin funcție de demnitate publică, care pot fi investigate și urmărite penal de Procuratura Anticorupție pentru săvârșirea infracțiunilor de corupție și conexe</p>	<p>Precizare</p> <p>Potrivit modificărilor propuse la art. 270¹ alin. (1) din Codul de procedură penală, PA se va concentra doar asupra infracțiunilor de corupție și a celor conexe acestora comise de persoane care exercită funcții publice de rang înalt, având un rol determinant în procesul decizional al statului. Selecția funcțiilor enumerate reflectă gradul sporit de pericol social, nivelul ridicat de influență asupra interesului public și impactul sistemic pe care actele de corupție și a celor conexe acestora comise de aceste persoane are ar putea afecta semnificativ stabilitatea statului, funcționarea autorităților publice și încrederea societății în instituțiile statului.</p> <p>În același timp, este esențial de subliniat că recomandarea GRECO trebuie analizată în corelație cu întregul mecanism instituțional, și nu izolat la nivelul unui singur articol. Deși comiterea infracțiunilor de corupție comise de anumite categorii de persoane sunt investigate de către Centrul Național Anticorupție, însă urmărirea penală se desfășoară sub conducerea și controlul Procuraturii Anticorupție, ceea ce asigură conformitatea cu cerința GRECO privind</p>

¹¹ Art.269 pct.1 din proiect prevede: „Organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție efectuează urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la: 1) art. 181¹ -181³ , art. 239-240, art. 243, art. 244 alin. (3), (4) și (5) doar pentru faptele prevăzute la alin. (3) și (4), art. 257, art. 257¹ , art. 324-335¹ , și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal nr. 985/2002 și celor conexe cu acestea;”.

			<p>corupției.</p>	<p>implicarea unei procuraturi specializate în investigarea corupției la nivel înalt.</p> <p>Prin urmare, nu se poate susține că aceste categorii ar fi excluse din sfera de competență a Procuraturii Anticorupție. Dimpotrivă, ele sunt integrate într-un mecanism unitar în care:</p> <ul style="list-style-type: none"> -CNA asigură componenta de investigarea; -Procuratura Anticorupție asigură conducerea urmăririi penale pentru infracțiunile date în competența CNA și exercitarea urmăririi penale doar pe funcții de rang înalt. <p>Această distribuție funcțională corespunde inclusiv și recomandărilor Comisiei Europene din Raportul de țară pentru anul 2025, care subliniază necesitatea consolidării capacităților instituțiilor anticorupție și clarificării competențelor acestora, precum și întăririi cooperării interinstituționale.</p>
Curtea Supremă de Justiție	56.	<p>Proiectul propune ca Procuratura Anticorupție să dobândească din nou competențe de conducere a urmăririi penale. De asemenea, din competența exclusivă a Procuraturii Anticorupție sunt excluși unii subiecți speciali, precum miniștrii, primarii, viceprimari, consilierii locali ai municipiilor Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și Bender, directorii de la Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal sau Agenția Achiziții Publice. De asemenea, din competența Procuraturii Anticorupție dispar infracțiunile ce țin de finanțarea ilegală a partidelor și mita care depășește 10.000 u.c. Nu este clar prin de ce este necesară revizuirea din nou a competenței Procuraturii Anticorupției. Textul actual al articolelor vizate sunt rezultatul reformelor operate prin Legea nr.</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Delimitarea competențelor dintre Procuratura Anticorupție (PA) și Centrul Național Anticorupție (CNA), realizată în 2023, a adus claritate în privința atribuțiilor fiecărei instituții. Totuși, aplicarea practică a acestor prevederi a evidențiat provocări semnificative în ceea ce privește comunicarea, coordonarea și cooperarea dintre cele două instituții. În acest sens, Raportul de țară pentru anul 2025 din 4 noiembrie 2025, subliniază că „<i>comunicarea și coordonarea dintre aceste instituții și alte organe de aplicare a legii ar trebui îmbunătățite</i>”, evidențiind necesitatea unor mecanisme funcționale de colaborare.</p> <p>În prezent, capacitățile instituționale ale PA, inclusiv resursele umane și logistice,</p>	

		<p>245/2023, care a avut drept scop delimitarea competențelor dintre Procuratura Anticorupție și Centrul Național Anticorupție, pentru a asigura o combatere eficientă a corupției la toate nivelurile. Nu există date care să demonstreze că mecanismul introdus prin Legea 245/2023 nu este eficient și potrivit pentru RM. Prin această modificare se revine la situația de până la anul 2023, când succesele în investigarea corupției erau mai modeste ca în prezent. Prin această modificare se mărește competența CNA și se diminuează rolul Procuraturii Anticorupție în investigarea cauzelor de mare corupție. De asemenea, având în vedere modul de numire a conducerii CNA, transferarea în competența acesteia a tuturor cauzelor de finanțare ilegală a partidelor ar putea alimenta suspiciuni de investigații bazate pe motive politice. Anume din acest motiv, în anul 2023, unele cauze de finanțare a partidelor politice au fost date în competența exclusivă a procurorilor anticorupție. Provocările Procuraturii Anticorupție în consolidarea capacităților sale nu poate fi o justificare pentru revenirea la situația anterioară. Această modificare de asemenea ar putea trezi întrebări cu privire la eficiența mecanismelor de investigare a cauzelor de mare corupție.</p>	<p>sunt insuficiente pentru a permite investigarea proactivă și eficientă a cazurilor de corupție, în special la nivel înalt.</p> <p>Raportul menționează că „capacitatea tuturor instituțiilor ar trebui monitorizată și îmbunătățită în permanență”, ceea ce indică necesitatea continuă de consolidare a resurselor și competențelor operaționale. De asemenea, mecanismele existente de cooperare interinstituțională, necesită implementare practică mai eficientă pentru a asigura reacții rapide și coordonate în investigarea cazurilor de corupție și a criminalității organizate.</p> <p>Îmbunătățirea acestei cooperări și consolidarea capacităților instituționale sunt esențiale nu doar pentru investigarea și prevenirea corupției și a criminalității organizate, ci și pentru respectarea statului de drept și a valorilor fundamentale ale Uniunii Europene, inclusiv independența sistemului judiciar și protecția drepturilor fundamentale.</p> <p>În raportul menționat, se mai subliniază că „eforturile în combaterea corupției și investigarea eficientă a corupției de orice nivel trebuie să fie în continuare îmbunătățite, iar instituțiile implicate să fie consolidate pentru reacții prompte și eficiente”. În aceeași ordine de idei, Comisia de la Veneția confirmă aceste constatări din perspectiva standardelor Consiliului European. Astfel, la pct. 23 al Opinie comune a Comisiei de la Veneția și Directoratului General pentru drepturile omului și statul de drept (DGI) al Consiliului European cu privire la proiectul de Lege privind Procuratura Anticorupție și Combaterea Crimei Organizate (PACCO) adoptată la cea de-a 145-a</p>
--	--	---	---

				<p>sesiune plenară (12-13 decembrie 2025) se menționează că „majoritatea infracțiunilor legate de corupția electorală intră în competența CNA, în timp ce doar cazurile de nivel înalt intră în competența PA. În această privință, mai multe rapoarte au evidențiat problema cooperării instituționale inadecvate și a unei diviziuni neclare a competențelor între PA și CNA”.</p> <p>Prin urmare, aceste constatări relevă faptul că fragmentarea competențelor și lipsa unor mecanisme eficiente de coordonare afectează capacitatea instituțiilor de a combate în mod prompt și eficient fenomenul corupției.</p> <p>În acest context, se impune intervenția legislativă și instituțională orientată spre consolidarea capacităților instituționale, clarificarea atribuțiilor în investigarea acestor infracțiuni și întărirea cooperării interinstituționale.</p> <p>Cu referire la lista de subiecți a se vedea argumentele expuse la pct 55 din sinteză.</p>
	<p>Centrul de Resurse Juridice din Moldova (aviz parvenit tardiv la 28.04.2026)</p>	<p>56¹</p>	<p>Propunere: Articolul 270¹. Competența Procuraturii Anticorupție</p> <p>(1) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în privința infracțiunilor prevăzute la art. 324–335¹ și art. 352¹ alin. (2) din Codul penal nr. 985/2002:</p> <p>1) dacă au fost săvârșite de:</p> <p>a) persoane al căror mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova, cu excepția aleșilor locali, alții decât cei specificați la lit. b);</p> <p>b) primari, viceprimari, consilieri locali ai municipiilor Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și Bender;</p> <p>c) persoane care sunt învestite în funcție,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Cu referire la lista de subiecți a se vedea argumentele expuse la pct 55 din sinteză.</p> <p>Totodată menționăm că, Directiva PIF nu impune concentrarea acestor cauze exclusiv la nivelul procuraturii, ci existența unei capacități efective de investigare și cooperare. Or, în prezent, CNA este deja instituția specializată pe investigarea infracțiunilor economico-financiare, inclusiv a celor care afectează fondurile UE, motiv pentru care soluția propusă nu reprezintă o ruptură, ci o continuare a logicii existente de specializare. Cu referire la recomandările</p>

		<p>prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern;</p> <p>d) funcționari publici de conducere de nivel superior;</p> <p>e) persoanele încadrate în posturile din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, precum și experții și consultanții, inclusiv netitulari, care își desfășoară activitatea în cadrul cabinetului persoanelor cu funcții de demnitate publică;</p> <p>f) inspectori-judecători din cadrul Inspecției judiciare sau inspectori din cadrul Inspecției procurorilor;</p> <p>g) secretarul Consiliului Suprem de Securitate, șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale, alte persoane cu funcții de răspundere din cadrul Statului Major General al Forțelor Armate, precum și de persoane care dețin gradul militar de general sau un grad special corespunzător acestuia;</p> <p>h) directorul adjunct al Serviciului Fiscal de Stat;</p> <p>i) directorul adjunct al Serviciului Vamal;</p> <p>j) directorul și directorul adjunct al Agenției Achiziții Publice;</p> <p>k) șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției, șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și șeful adjunct al Inspectoratului General de Carabinieri;</p> <p>l) directorul general adjunct al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;</p> <p>m) colaboratorii Centrului Național Anticorupție în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu;</p> <p>n) ofițerii de informații și Securitate.</p> <p>2) indiferent de calitatea persoanei, dacă suma de bani, valoarea bunurilor, a</p>	<p>GRECO menționăm că pe de o parte acestea vizează, extinderea listei de subiecți care pot fi investigați de Procuratura Anticorupție, or, redacția în vigoare este deja mai extinsă comparativ cu proiectul, iar pe de altă parte, tot GRECO a evidențiat în mod expres probleme legate de lipsa eficienței investigațiilor și insuficienta capacitate instituțională a Procuraturii Anticorupție. În aceste condiții, simpla menținere sau extindere formală a competențelor nu garantează rezultate mai bune. Soluția propusă – focalizarea Procuraturii Anticorupție pe cei mai înalți și sensibili subiecți, iar investigarea celorlalte cauze de către CNA, sub controlul procurorului – răspunde direct acestor constatări, asigurând o distribuire mai clară și eficiență a sarcinilor, fără a afecta rolul instituțional al Procuraturii Anticorupție.</p>
--	--	--	--

		<p>serviciilor, a privilegiilor, a avantajelor sub orice formă și a altor foloase, pretinse, promise, acceptate, oferite, date sau primite, depășesc 10 000 de unități convenționale sau dacă valoarea prejudiciului cauzat prin infracțiune depășește 100 000 de unități convenționale.</p> <p>(2) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art.325 și 326 din Codul penal nr.985/2002 dacă acestea au fost săvârșite în privința persoanelor specificate la alin. (1) pct. 1) din prezentul articol.</p> <p>(3) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 181² alin. (5) și art. 181³ din Codul penal nr.985/2002 indiferent de calitatea subiectului.</p> <p>(4) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art.191 din Codul penal nr. 985/2002 dacă acestea au fost săvârșite cu folosirea situației de serviciu de către persoanele specificate la alin. (1) pct. 1) din prezentul articol.</p> <p>(5) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute de art.244 alin.(3) și (4) din Codul penal nr. 985/2002, precum și în cazul infracțiunilor prevăzute de art.244 alin.(5) dacă acestea se referă la fapte prevăzute la art.244 alineatele (3) și (4) din Codul penal.</p> <p>(6) Procuratura Anticorupție exercită urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art.243 din Codul penal nr.985/2002 dacă bunurile provin din infracțiuni de corupție sau conexe actelor de corupție și infracțiunea a fost săvârșită de către persoanele specificate la alin.(1) pct. 1) din prezentul articol.</p>	
--	--	--	--

(7) Procuratura Anticorupție conduce urmărirea penală în cauzele în care urmărirea penală este efectuată de organul de urmărirea penală al Centrului Național Anticorupție.”.

Argumentare:

Întrucât Programul Național de Aderare consacră angajamentul Republicii Moldova de a implementa recomandările GRECO, iar GRECO constată că extinderea și consolidarea competenței Procuraturii Anticorupție este încă incompletă, transferul fraudelor cu fonduri UE în afara competenței PA ar contraveni direcției generale de consolidare asumate de stat.

Investigarea fraudelor cu fonduri ale Uniunii Europene trebuie păstrată în competența Procuraturii Anticorupție. Această categorie de cauze are o sensibilitate juridică și instituțională distinctă, deoarece implică protecția intereselor financiare ale Uniunii, credibilitatea Republicii Moldova ca stat candidat și capacitatea autorităților de a gestiona integrat corupția, fraudă financiară, spălarea banilor și recuperarea activelor. Raportul Comisiei Europene pentru Republica Moldova pe 2025 pledează pentru consolidarea capacităților instituțiilor anticorupție, întărirea cooperării dintre acestea și consolidarea independenței, integrității și capacității operaționale a serviciilor de procuratură, nu pentru diminuarea competențelor PA.

[Directiva PIF 2017/1371](#) tratează combaterea fraudelor care afectează interesele financiare ale Uniunii ca pe o materie care presupune coordonare investigativă și cooperare tehnică și

			<p>operațională cu structurile europene relevante. Dacă Directiva PIF pornește de la premisa că dosarele privind interesele financiare ale Uniunii trebuie să poată fi coordonate eficient în raport cu OLAF, Eurojust și, după caz, EPPO, atunci scoaterea lor din competența materială a Procuraturii Anticorupție și lăsarea lor la un organ investigativ distinct slăbește exact lanțul instituțional pe care instrumentul juridic european îl presupune.</p> <p>În aceste condiții, scoaterea fraudelor cu fonduri UE din competența materială a PA ar reprezenta nu o consolidare, ci un regres. La fel, proiectul poate fi îmbunătățit prin implementarea tuturor recomandărilor GRECO referitoare la competențele procesuale ale PA prin introducerea categoriilor lipsă de PTEF – ”persoanele încadrate în posturile din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, precum și experții și consultanții, inclusiv netitulari, care își desfășoară activitatea în cadrul cabinetului persoanelor cu funcții de demnitate publică”.</p> <p>În altă ordine de idei, revenirea la formula normativă potrivit căreia conducerea urmăririi penale în cauzele din gestiunea organului de urmărire penală al CNA este realizată de PA, ar asigura transpunerea în practică a recomandărilor Comisiei Europene privind cooperarea eficientă și ar spori capacitățile ambelor instituții de detectare a fraudelor economice și corupției.</p>	
<p>Articolul 270² alineatul (1): la punctul 2) textul „art. 166¹ alin. (3) și (4),” se exclude; punctul 3) va avea următorul cuprins:</p>	<p>Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și</p>	57.	<p>Pct. 12. din proiect propunem a-l completa cu textul: <i>„pct.4) se exclude”</i> Completarea este justificată prin necesitatea ajustării competențelor</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>„3) infracțiunilor prevăzute la art. 243 dacă bunuri provin din infracțiunile date în competență sa;”.</p>	<p>Cauze Speciale</p>	<p>Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) în vederea unei repartizări mai eficiente și funcționale a cauzelor penale.</p> <p>În acest sens, se propune îngustarea competențelor PCCOCS în domeniul exercitării urmăririi penale, prin excluderea unor categorii de infracțiuni care, deși intră formal în competența acestei structuri, în practică sunt investigate în mod constant de către organele de urmărire penală specializate, cum ar fi cele din cadrul Serviciului Vamal și Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>Astfel, în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 244, 248–248² și 249 din Codul penal, atunci când valoarea prejudiciului depășește 50.000 de unități convenționale, deși competența revine formal PCCOCS, în majoritatea covârșitoare a cazurilor (aproximativ 90%), prin ordonanța Procurorului General, aceste cauze sunt lăsate spre investigare organelor de urmărire penală ale Serviciului Vamal sau Serviciului Fiscal de Stat, sub conducerea procurorilor PCCOCS. Această practică demonstrează existența unei discrepante între reglementarea formală și realitățile practice.</p> <p>Justificarea acestei abordări rezidă în specificul tehnic și funcțional al acestor instituții. Infracțiunile respective sunt de natură economico-financiară și respectiv vamală, implicând verificări complexe, analize fiscale și vamale, evaluări ale valorii în vamă, expertize contabile și utilizarea unor sisteme informaționale specializate. Organele de urmărire penală ale Serviciului Vamal și Serviciului Fiscal de Stat dispun de competențele, instrumentele și accesul direct la datele</p>	
---	------------------------------	--	--

		<p>necesare pentru documentarea eficientă a acestor fapte.</p> <p>Mai mult, aceste autorități sunt, de regulă, cele care constată inițial infracțiunile în cadrul controalelor de specialitate și administrează primele probe, ceea ce le conferă un avantaj semnificativ în continuarea urmăririi penale. Menținerea cauzelor la nivelul acestor organe asigură continuitatea investigației, evită fragmentarea dosarelor și reduce riscul întârzierilor generate de transferul repetat al cauzelor între instituții.</p> <p>De asemenea, specializarea ofițerilor de urmărire penală din cadrul acestor structuri contribuie la o înțelegere aprofundată a mecanismelor economico-financiare utilizate în comiterea infracțiunilor, sporind astfel calitatea actului de urmărire penală.</p> <p>Prin urmare, practica de a lăsa în exercitare aceste cauze la organele de urmărire penală ale SV sau SFS, chiar și în situațiile în care pragul valoric atrage, formal, competența PCCOCS, reflectă o abordare pragmatică orientată spre eficiență, specializare și utilizarea optimă a resurselor instituționale. Totodată, menționăm că restrângerea competențelor nu afectează rolul PCCOCS, cauzele penale rămânând sub conducerea procurorilor din cadrul acesteia.</p> <p>Prioritare pentru a rămâne în gestiunea sau exercitarea PCCOCS sunt dosarele ce se referă la criminalitate organizată, terorism, securitatea națională și cele care sunt de o rezonanță social sporită.</p> <p>Pe de altă parte, menționăm că Codul de procedură penală prevede mecanisme suficiente ca <i>la necesitate, stabilind un caz concret care nu este de competența materială a PCCOCS (în situația când</i></p>	
--	--	---	--

			<p>aceasta va fi îngustată), să intervină și să o retragă prin intermediul Procurorului General, în temeiul art.271 alin.(7) și art.257 alin.(5) din Codul de procedură penală care reglementează că, Procurorul General și adjuncții lui pot dispune printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală.</p>	
	Procuratura Generală	58.	<p>Pct. 12. din proiect propunem a-l completa cu textul: <i>„pct.4) se exclude”</i> Completarea este justificată prin necesitatea ajustării competențelor Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale (PCCOCS) în vederea unei repartizări mai eficiente și funcționale a cauzelor penale. În acest sens, se propune îngustarea competențelor PCCOCS în domeniul exercitării urmăririi penale, prin excluderea unor categorii de infracțiuni care, deși intră formal în competența acestei structuri, în practică sunt investigate în mod constant de către organele de urmărire penală specializate, cum ar fi cele din cadrul Serviciului Vamal și Serviciului Fiscal de Stat. Astfel, în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 244, 248–248² și 249 din Codul penal, atunci când valoarea prejudiciului depășește 50.000 de unități convenționale, deși competența revine formal PCCOCS, în majoritatea covârșitoare a cazurilor (aproximativ 90%), prin ordonanța Procurorului General, aceste cauze sunt lăsate spre investigare organelor de urmărire penală ale Serviciului Vamal sau Serviciului Fiscal de Stat, sub conducerea procurorilor PCCOCS. Această practică demonstrează existența unei discrepanțe</p>	Se acceptă

		<p>între reglementarea formală și realitățile practice.</p> <p>Justificarea acestei abordări rezidă în specificul tehnic și funcțional al acestor instituții. Infracțiunile respective sunt de natură economico-financiară și respectiv vamală, implicând verificări complexe, analize fiscale și vamale, evaluări ale valorii în vamă, expertize contabile și utilizarea unor sisteme informaționale specializate. Organele de urmărire penală ale Serviciului Vamal și Serviciului Fiscal de Stat dispun de competențele, instrumentele și accesul direct la datele necesare pentru documentarea eficientă a acestor fapte.</p> <p>Mai mult, aceste autorități sunt, de regulă, cele care constată inițial infracțiunile în cadrul controalelor de specialitate și administrează primele probe, ceea ce le conferă un avantaj semnificativ în continuarea urmăririi penale. Menținerea cauzelor la nivelul acestor organe asigură continuitatea investigației, evită fragmentarea dosarelor și reduce riscul întârzierilor generate de transferul repetat al cauzelor între instituții.</p> <p>De asemenea, specializarea ofițerilor de urmărire penală din cadrul acestor structuri contribuie la o înțelegere aprofundată a mecanismelor economico-financiare utilizate în comiterea infracțiunilor, sporind astfel calitatea actului de urmărire penală.</p> <p>Prin urmare, practica de a lăsa în exercitare aceste cauze la organele de urmărire penală ale SV sau SFS, chiar și în situațiile în care pragul valoric atrage, formal, competența PCCOCS, reflectă o abordare pragmatică orientată spre eficiență, specializare și utilizarea optimă a resurselor instituționale.</p>	
--	--	---	--

			<p>Totodată, menționăm că restrângerea competențelor nu afectează rolul PCCOCS, cauzele penale rămânând sub conducerea procurorilor din cadrul acesteia.</p> <p>Prioritare pentru a rămâne în gestiunea sau exercitarea PCCOCS sunt dosarele ce se referă la criminalitate organizată, terorism, securitatea națională și cele care sunt de o rezonanță social sporită.</p> <p>Pe de altă parte, menționăm că Codul de procedură penală prevede mecanisme suficiente ca <i>la necesitate, stabilind un caz concret care nu este de competența materială a PCCOCS (în situația când aceasta va fi îngustată), să intervină și să o retragă prin intermediul Procurorului General, în temeiul art.271 alin.(7) și art.257 alin.(5) din Codul de procedură penală care reglementează că, Procurorul General și adjuncții lui pot dispune printr-o ordonanță motivată, efectuarea urmăririi penale de către orice organ de urmărire penală.</i></p>	
	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>59.</p>	<p>La punctul 12, se propune modificarea prevederilor art. 270² alin. (1) pct. 3) din Codul de procedură penală, se menționează că nu se susține propunerea expusă în partea ce ține de excluderea textului „ori dacă infracțiunea a fost descoperită de aceasta și nu se cunoaște infracțiunea principală”. Întru argumentarea dezideratului relatat supra, se relevă că conform standardelor internaționale (Recomandările GAFI/FATF), spălarea banilor ar trebui investigată inclusiv ca infracțiune autonomă. În schemele complexe de criminalitate organizată transfrontalieră (ex. „money mules” sau „cyberlaundering”), fluxurile financiare sunt adesea interceptate înainte ca sursa exactă a fondurilor să fie documentată</p>	<p>Se acceptă</p>

			<p>integral. Eliminarea acestei prevederi ar împiedica organul care a descoperit infracțiunea să inițieze măsuri urgente de blocare a activelor și de conservare a probelor, oferind făptuitorilor intervalul necesar pentru dispersarea fondurilor. Totodată, practica investigării acestui tip de infracțiuni denotă faptul că în jur de 80 % din cauzele penale inițiate de către organul de urmărire penală la momentul pornirii nu este identificată infracțiunea predicat anume din considerentele anterior invocate. De notat că, infracțiunea predicat generatoare de venituri ilicite deseori este identificată ulterior momentului începerii urmăririi penale. În marea majoritate a cazurilor acestea fac parte din categoria infracțiunilor care intră în sfera de competență a Poliției (escrocherii, fraude online, circulația ilegală a drogurilor, infracțiuni cibernetice etc.).</p>	
	<p>Institutul Național al Justiției</p>	<p>60.</p>	<p><i>Art. III, pct. 12 din proiect, aferent intervenției operate la art. 270² din Codul de procedură penală - se constată că aceasta se limitează doar la excluderea de la pct. 2) a textului „art. 166¹ alin. (3) și (4)” și la concretizarea, la pct. 3), în partea ce ține de competența exercitării urmăririi penale în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 243 din Codul penal, dacă bunurile provin din infracțiunile date în competența sa. Totodată, reieșind din cele indicate prin trimitere la prevederile în vigoare ale art. 270² din Codul de procedură penală, se stabilește că prezentarea indicată în conținutul notei informative, și anume „[...] Pentru a respecta principiul economiei procedurale, infracțiunile minore sau lipsite de complexitate au fost excluse din mandatul PCCOCS. Astfel, PCCOCS se va concentra exclusiv pe infracțiuni de</i></p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nota de fundamentare a fost ajustată în vederea asigurării concordanței cu prevederile proiectului de lege.</p>

			<p><i>terorism, infracțiuni săvârșite de organizații criminale (art. 46 CP) și alte cauze excepțional de grave, precum și infracțiuni specifice, inclusiv spălarea banilor (art. 243) atunci când bunurile ilicite provin din infracțiunile aflate în competența sa (prin concurs de infracțiuni)” nu ar corespunde modificărilor operate prin acest proiect, motiv pentru care se impune revizuirea conținutului notei informative, inclusiv sub acest aspect.</i></p>	
<p>La articolul 271 alin. (2¹) se abrogă.</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>61.</p>	<p>La punctul 13, considerăm inoportună abrogarea art. 271 alin. (2¹) din Codul de procedură penală, întrucât această normă permite verificarea competenței organului de urmărire penală odată cu depunerea sesizării, prevenind astfel erori procedurale esențiale. Dacă din sesizare se constată a priori că organul de urmărire penală sesizat inițial nu este competent de a examina sesizarea înaintată, acesta trimite imediat, dar nu mai târziu de 3 zile, sesizarea împreună cu materialele acumulate procurorului pentru a fi transmisă organului competent. Suplimentar, excluderea alin. (2¹) al articolului identificat supra ar putea genera situații în care stabilirea competenței s-ar face ulterior audierii părților în proces, ceea ce ar întârzia soluționarea cauzei și ar putea conduce la contestații sau chiar la anularea unor acte procesuale, iar menținerea textului actual asigură eficiența procedurală și reduce riscul blocării procesului penal din motive de procedură. Condscendent, cu titlu de informare se menționează că în perioada anului 2024 de către subdiviziunile de urmărire penală teritoriale și specializate ale Inspectoratului General al Poliției, au fost expediate</p>	<p>Precizare</p> <p>Deși prevederile actuale ale art. 271 alin. (2¹) din CPP urmăresc un scop legitim – verificarea timpurie a competenței – însă în practică această normă a generat dificultăți semnificative, în special în situațiile ce țin de competența materială, nu cea teritorială.</p> <p>Dacă în cazul competenței teritoriale transmiterea sesizării „a priori” poate funcționa relativ eficient, în cazul competenței materiale determinarea exactă a organului competent presupune, de regulă, o minimă verificare a circumstanțelor de fapt, care nu poate fi realizată în lipsa pornirii urmăririi penale. Astfel, organul de urmărire penală ajungea într-o situație incertă, fie transmitea formal sesizarea, fie întreprinde verificări limitate, ceea ce, în final, generează conflicte de competență și retransmiteri succesive.</p> <p>De altfel, soluția propusă – pornirea urmăririi penale urmată de transmiterea cauzei după competență – este mai coerentă cu logica procesual-penală și cu rolul procurorului.</p> <p>Or, potrivit art. 52 din același cod, procurorul, conduce urmărirea penală,</p>

			<p>conform competenței 249 de sesizări, iar în perioada anului 2025 au fost transmise spre examinare conform competenței 340 de sesizări. În contextul celor menționate, în eventualitatea în care va fi exclus mecanismul prevăzut de art. 271 alin. (2¹) din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală, chiar dacă nu are competența de examinare a sesizării, va porni cauza penală, care ulterior, va fi remisă procurorului pentru a o transmite organului competent. Această abordare implică pornirea unor cauze penale suplimentare pentru fapte care nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, aspect ce ar fi putut fi stabilit în fază examinării sesizării.</p>	<p>stabilește direcția investigației și poate decide asupra competenței efective în baza unui tablou factual deja conturat. Prin urmare, determinarea competenței după pornirea urmăririi penale permite o calificare juridică mai corectă și evită transmiteri premature și formale. În al treilea rând, argumentul privind riscul pornirii unor cauze penale nejustificate nu este întemeiat. Dimpotrivă pornirea urmăririi penale este condiționată de existența bănuielii rezonabile iar ulterior, în lipsa elementelor constitutive, procesul penal poate fi încetată conform mecanismelor existente. Așadar, nu norma privind competența previne pornirea nejustificată, ci standardele de apreciere a temeiurilor de pornire a urmăririi penale. Tot în acest context, este relevant de specificat că datele statistice invocate nu demonstrează eficiența normei, ci dimpotrivă, relevă o practică frecventă de retransmitere, ceea ce confirmă că mecanismul actual nu elimină blocajele, ci le perpetuează prin circuitul repetat al sesizărilor între instituții.</p>
Institutul Național al Justiției	62.	<p><i>Art. III, pct. 13 din proiect, aferent intervenției operate la art. 271 din Codul de procedură penală - din conținutul notei informative nu sunt prezentate condițiile care au impus modificările și completările efectuate, iar descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția nu este prezentată (situație care poate fi atestată în mai multe cazuri). Eventual, art. 271 alin. (2¹) din Codul de procedură penală ar trebui completat în sensul precizării modului de calculare a termenului de 3 zile, și anume din momentul înregistrării sesizării privind</i></p>	<p>Nu se acceptă Cu referire la modificările propuse la art. 271 alin. (2¹) a se vedea argumentele expuse la pct. 61 din sinteză.</p>	

			pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni, atunci când este clar că sesizarea urmează a fi examinată de către alt organ de urmărire penală. Această completare ar evita practicile vicioase când acest termen se calculează din momentul efectuării unei acțiuni procesuale și, implicit, al constatării circumstanțelor care implică transmiterea procesului penal după competență.	
<p>Articolul 329: la alineatul (1) textul „La judecarea cauzei,” se substituie cu textul „La orice etapă a judecării cauzei până la pronunțarea hotărârii pe fond.”; alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Hotărârile instanței privind măsurile preventive pot fi atacate cu recurs în termen de 3 zile, în instanța ierarhic superioară, care se judecă conform prevederilor art. 311 și 312, aplicate corespunzător.” se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: „(3) Hotărârile Curții Supreme de Justiție privind măsurile preventive pot fi atacate cu recurs în termen de 3 zile, care va fi examinat potrivit prevederilor art. 311 și 312, aplicate corespunzător, de un alt complet format din judecători ai Curții Supreme de Justiție.”.</p>	Curtea de Apel Chișinău	63.	<p>Curtea de Apel Centru Vă informează că susține proiectul legii, cu unele obiecții, referitor la modificarea propusă la art. 329 alin. (2) din Codul de procedură penală, propunere care, în opinia instanței, este nejustificată și contravine politicilor promovate de Agentul Governamental, axate pe caracterul strict excepțional al măsurilor privative de libertate.</p> <p>Considerăm că, prin limitările instituite de prevederile art. 329 alin. (2) din Codul de procedură penală, legiuitorul a urmărit să asigure celeritatea procedurilor și obținerea în mod rapid a unei hotărâri definitive, oferind în același timp garanții adecvate persoanelor private de libertate, care, în practica judiciară, s-au dovedit a fi eficiente în asigurarea unui proces echitabil.</p> <p>Prin urmare, propunerea legislativă de modificare a acestei norme, pe de o parte, contravine politicilor promovate de Agentul Governamental, iar pe de altă parte va avea un impact semnificativ asupra duratei de examinare a fondului cauzei și va genera creșterea volumului de activitate a instanțelor de recurs și, în consecință, sugerează ineficiență în practica judiciară.</p>	<p>Precizare</p> <p>Redacția actuală a art. 329 alin. (2) CPP, limitează posibilitatea recursului în special la situațiile în care măsura arestului este aplicată sau prelungită, ceea ce restrânge nejustificat dreptul părților – în special al procurorului – de a contesta soluțiile de respingere a demersurilor privind aplicarea măsurilor preventive. Or, și în faza de judecată pot exista riscuri reale (eschivare, tergiversarea procesului etc.), iar lipsa unei căi de atac împotriva unor hotărâri neîntemeiate de respingere poate afecta buna desfășurare a procesului.</p> <p>Prin urmare, modificarea propusă nu extinde aplicarea măsurilor preventive și nu contravine caracterului lor excepțional, ci asigură un mecanism procedural echitabil, oferind posibilitatea verificării legalității și temeiniciei tuturor hotărârilor relevante. Aceasta este cu atât mai important în faza de judecată, unde instanța este cea care gestionează nemijlocit procesul, iar deciziile privind măsurile preventive pot avea un impact direct asupra finalizării cauzei. Totodată, nu poate fi reținut argumentul privind afectarea celerității, or termenul de atac și procedura simplificată de examinare a recursului garantează un control rapid, fără a genera întârzieri semnificative. În concluzie, intervenția legislativă este</p>

				<p>justificată, întrucât elimină o limitare nejustificată a dreptului la recurs în faza de judecată și asigură un echilibru real între drepturile părților și interesul public privind buna administrare a justiției.</p> <p>Or, în practică, s-a constatat că, în cauze complexe, inclusiv cu un probatoriu solid și perspective reale de condamnare, inculpații se eschivează de la judecată după respingerea demersurilor privind aplicarea măsurilor preventive. În astfel de situații, procurorul se află în imposibilitatea de a contesta o soluție vădit neîntemeiată, ceea ce afectează grav eficiența actului de justiție și poate conduce la tergiversarea sau chiar compromiterea procesului penal.</p>
<p>Art. V – Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, procuraturile și organele de urmărire penală își vor verifica competența și, în termen de o lună, prin ordonanța procurorului ierarhic superior, vor transmite organelor competente cauzele penale aflate în faza de urmărire penală.</p> <p>(3) Cauzele penale care conțin acte procedurale contestate la procurorul ierarhic superior sau la judecătorul de instrucție se transmit organului competent, în termen de 15 zile de la soluționarea contestațiilor.</p>	<p>Procuratura Anticorupție</p>	<p>64.</p>	<p>Art. V- Dispoziții finale și tranzitorii.</p> <p>Se propune completarea articolului cu aliniatul (2¹) în următoarea variantă de reglementare:</p> <p>„(2¹) În termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzele penale aflate în examinare la faza de urmărire penală în cadrul Procuraturii Anticorupție și Centrul Național Anticorupție, vor fi transmise Procurorului General, care, în termen de până la o lună 1 lună de la recepționare, le va repartiza potrivit competenței pentru continuarea procedurilor în conformitate cu legislația în vigoare. După intrarea în vigoare a prezentei legi, cauzele penale de competența organelor prevăzute la art.269 și 270¹ din Codul de procedură penală, aflate în examinare la faza de urmărire penală la alte organe de urmărire penală, cu excepția celor prevăzute la prezentul aliniat, vor fi în continuare examinate conform competenței stabilite de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Pentru a evita eventuale interpretări divergente privind mecanismul de transmitere a cauzelor penale și delimitarea competențelor, s-a intervenit cu modificări normative care prevăd remiterea dosarelor prin intermediul Procurorului General.</p>

<p>În cauzele penale transmise în judecată sau aflate în faza judecării, învinuirea va fi susținută de procurorii din cadrul procuraturilor care au trimis cauza în instanța de judecată, potrivit competenței de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.”</p> <p>(4) Procuratura Generală, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi va revizui, actualiza sau, după caz, va elabora instrucțiuni metodologice privind eficientizarea investigării, urmării penale a infracțiunilor de corupție și a celor conexe, privind crime organizate, financiare, inclusiv cele care vizează mijloacele din fonduri externe, spălare de bani, și alte infracțiuni de natură economico-financiare în vederea asigurării unificării practicii de investigare, urmărire penală, conducerii și exercitării urmării penale și a reprezentării în instanțele judecătorești în aceste cauze.</p> <p>(5) Centrul Național Anticorupție, în termen de o lună de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va prezenta Parlamentului propuneri privind noua structură a aparatului central, lista</p>	<p>Procuratura Generală</p>	<p>65.</p>	<p>Cu privire la Art. V – Dispoziții finale și tranzitorii, aferent alin. (4), care prevede:</p> <p>„(4) <i>Procuratura Generală, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi va revizui, actualiza sau, după caz, va elabora instrucțiuni metodologice privind eficientizarea investigării, urmării penale a infracțiunilor de corupție și a celor conexe, privind crime organizate, financiare, inclusiv cele care vizează mijloacele din fonduri externe, spălare de bani, și alte infracțiuni de natură economico-financiare în vederea asigurării unificării practicii de investigare, urmărire penală, conducerii și exercitării urmării penale și a reprezentării în instanțele judecătorești în aceste cauze</i>”, menționăm următoarele:</p> <p>În primul rând, propunem excluderea cuvântului „financiare” din conținutul alin. (4), argumentele în acest sens fiind expuse supra, la pct. 1 din prezentul aviz.</p> <p>Totodată, propunem extinderea termenului de la 3 luni la 6 luni. În acest sens, subliniem că, având în vedere amploarea și complexitatea modificărilor propuse, termenul de 3 luni este insuficient pentru revizuirea, actualizarea sau elaborarea instrucțiunilor metodologice.</p> <p>Mai mult, Procuratura Generală nu dispune de o subdiviziune specializată dedicată exclusiv acestor activități, care implică inclusiv o componentă analitică semnificativă. Prin urmare, este necesară acordarea unui termen mai extins, care să permită elaborarea unor acte metodologice de calitate și aplicabile în practică.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Sintagma „infracțiuni financiare” fost substituită cu sintagma „fapte cu caracter financiar”. Referitor la această sintagmă a se vedea argumente expuse la pct. 7 din sinteză. Totodată, menționăm că excluderea acesteia nu este oportună, or, potrivit obiectivelor stabilite în documentele de politici la care se face referire în nota de fundamentare, accentul este pus pe întreprinderea tuturor măsurilor necesare în vederea prevenirii, combaterii și investigării infracțiunilor care afectează fondurile Uniunii Europene, inclusiv prin consolidarea mecanismelor antifraudă.</p> <p>Reieșind din cele expuse, elaborarea prezentului ghid este destinată în special domeniului investigării infracțiunilor economice, având ca obiectiv uniformizarea practicii în acest segment, precum și consolidarea mecanismelor de prevenire și combatere a infracțiunilor care afectează interesele financiare, inclusiv fondurile Uniunii Europene.</p>
---	------------------------------------	-------------------	---	--

<p>subdiviziunilor teritoriale, reședința și raza de activitate a subdiviziunilor teritoriale, în conformitate cu noile competențe atribuite prin prezenta lege.</p>	<p>Institutul Național al Justiției</p>	<p>66.</p>	<p><i>Art. V alin. (2) din dispozițiile finale și tranzitorii urmează a fi modificat în sensul reglementării mai clare a momentului din care se calculează termenul de o lună, or, în forma actuală, prevederea ar putea crea anumite ambiguități (din momentul intrării în vigoare a legii sau din momentul verificării competenței, care nu este clar cât ar putea dura). În acest sens, considerăm o reglementare mai potrivită la alin. (3), (4) și (5).</i></p> <p>Considerăm necesar a se completa dispozițiile finale și tranzitorii cu reglementări în partea ce ține de modalitatea de procedare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, în cazul sesizărilor privind pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni aflate în gestiunea anumitor organe de urmărire penală/Procuraturi, altele decât cele indicate în noua lege. Totodată, ar trebui reglementate situațiile în care, în cauzele penale, sunt persoane arestate preventiv/la domiciliu, iar acestea ar urma a fi remise după competență la data intrării în vigoare a prezentei legi (de a prelungi măsurile preventive sau, în cazul în care învinuitul se află în stare de arest preventiv sau arest la domiciliu, procurorul va trimite cauza în judecată cu cel puțin o anumită perioadă până la expirarea termenului de arest stabilit etc.).</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Cu referire la art. V alin. (2) textul a fost revizuit.</p> <p>Cu referire la celelalte aspecte, menționăm că prevederile referitoare la transmiterea sesizărilor potrivit competenței, prevăzute la art. 271 alin. (2¹) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, sunt abrogate prin prezentul proiect, astfel prevederile propuse de transmitere a sesizărilor după competență nu își au raționamentul.</p> <p>Cu referire la propunerea de a reglementa situațiile în care sunt persoane în arest, menționăm că nu sunt oportune. Or, procurorul are obligația legală de a întreprinde toate măsurile necesare pentru respectarea termenelor rezonabile și pentru evitarea oricărei afectări a drepturilor procesuale, inclusiv prin gestionarea corespunzătoare a cauzelor în care sunt dispuse măsuri preventive. În termenul stabilit de o lună de la intrarea în vigoare a legii, organele de urmărire penală sunt obligate să întreprindă toate măsurile procesuale care nu suferă amânare, inclusiv cele privind asigurarea drepturilor părților și respectarea termenelor procesuali, inclusiv unde sunt aplicate măsuri preventive, unde expiră bănuială, măsurile speciale etc. Organul de urmărire penală, procurorul au obligația legală să întreprindă toate măsurile necesare încât să nu prejudicieze buna desfășurarea a urmăririi penale, să întreprindă măsurile sau acțiunile ce nu suferă amânare, să respecte termenii procesuali în special în cazurile în care dosarele urmează a fi remise după competență.</p>
--	--	------------	---	---

	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>67.</p>	<p>Analiza textului propus relevă că acesta nu conține reglementări privind obligația Guvernului Republicii Moldova de a aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile propuse prin proiectul de lege examinat. Lipsa unor astfel de reglementări reprezintă o deficiență de tehnică legislativă care poate afecta aplicabilitatea practică a normelor propuse. Există riscul ca actele normative de nivel inferior să rămână în vigoare cu prevederi contrare modificărilor propuse prin proiect, ceea ce va genera paralelisme juridice și confuzie în procesul de aplicare, încălcând principiul respectării ierarhiei actelor normative. Conform articolului 47 alineatele (1) și (2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, ”Dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. În dispozițiile finale se includ reglementările privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării. În cazul în care pentru punerea în aplicare a actului normativ este necesară adoptarea sau aprobarea unor norme de aplicare (metodologii, regulamente etc.) ori constituirea unor organe sau instituții, proiectele actelor normative respective se prezintă spre adoptare, aprobare sau emitere nu mai târziu de intrarea în vigoare a actului normativ de bază, dacă în actul normativ de bază nu este prevăzut altfel.” Totodată, se impune completarea normelor tranzitorii (Articolul V) cu prevederi clare privind modificarea Legii bugetului de stat, pentru a evita stabilirea noilor competențe în norme declarative, lipsite de suport financiar și funcțional. Prin urmare,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Potrivit modificărilor propuse în proiect nu rezultă obligația Guvernului de a aduce anumite acte normative în concordanță. Se reține necesitatea alocării unor resurse financiare suficiente entităților responsabile, în scopul realizării eficiente a atribuțiilor și al implementării corespunzătoare a reformei dar modificarea Legii bugetului de stat nu se realizează prin orice act normativ, ci exclusiv prin mecanismele de rectificare bugetară. În acest sens, eventualele ajustări ale cheltuielilor sau ale alocărilor financiare se vor efectua prin exercițiu de rectificare a bugetului de stat, în funcție de necesitățile reale de implementare a reformei și în baza evaluării impactului financiar.</p> <p>Potrivit art. 61 alin.(5) din <i>Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014</i> „în cadrul unui an bugetar pot fi efectuate, de regulă, cel mult două modificări ale indicatorilor generali (veniturile, cheltuielile și soldul bugetului) ai bugetelor componente ale bugetului public național, care se adoptă , de regulă,nu mai târziu de 1 iulie și nu mai târziu de 15 noiembrie”.</p>
--	---	------------	---	--

		<p>articolul V potrivit proiectului se recomandă de a fi completat cu un alineat nou care va avea următorul cuprins: ”(6) Guvernul: a) în termen de o lună de la data adoptării modificărilor privind structura și efectivul-limită ale Centrului Național Anticorupție, va prezenta Parlamentului propuneri privind modificarea Legii bugetului de stat pe anul 2026 nr.322/2025 în vederea asigurării financiare a prevederilor prezentei legi; b) în termen de o lună de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.”</p>	
<p>Constatările raportului de expertiză anticorupție Nr. ELO26/11396 din 24.04.2026</p>			
<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Art.II pct.5 potrivit proiectului de lege Art. II – Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție [...], se modifică după cum urmează: [...] 5. În tot textul articolului 6² textul „a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile” se exclude. Astfel, analiza proiectului relevă imperativul armonizării Legii nr.1104/2002 cu noile atribuții de competență instituite CNA prin Codul de procedură penală. În redacția actuală, legea citată restrânge spectrul analizelor operaționale, tactice și strategice ale CNA strict la actele de corupție și cele conexe, fapt ce va genera la implementare neconcordanță funcțională în raport cu noile competențe de investigare a faptelor cu caracter financiar, privând instituția de suportul analitic necesar pentru investigarea acestor categorii de infracțiuni, contrar scopului urmărit prin extinderea prin proiect a competenței materiale. Subliniem că menținerea actualei redacții a articolului 6/2 din lege va genera în aplicare un conflict de norme între prevederile Codului de procedură penală și Legea nr.1104/2002, astfel încât CNA va avea competență procesual-penală, fără a dispune de un mandat instituțional, conform legii speciale, pentru a efectua analiza strategică, tactică și operațională pentru faptele cu caracter financiar. Lipsa de claritate privind competența de analiză poate duce la deficiențe în aplicarea instrumentului analitic pe infracțiuni cu caracter financiar. În context, se impune completarea articolului 6/2 alineatul (3) cu o literă nouă, care va prevedea că ”analiza operațională, tactică și strategică se efectuează în cadrul prevenirii, depistării, cercetării și curmării actelor de</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Cu referire la propunerea de completare a art. 6² alin. (3) cu o nouă literă, care ar prevedea că analiza operațională, tactică și strategică se efectuează în cadrul <i>prevenirii, depistării, cercetării și curmării actelor de corupție, a actelor conexe corupției, faptelor coruptibile, a infracțiunilor economice și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală</i>, considerăm că aceasta nu este oportună de a fi reflectată în redacția propusă din următoarele considerente. Prevenirea, depistarea și curmarea actelor de corupție, a actelor conexe corupției, faptelor coruptibile, a celor cu caracter financiar și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală, reprezintă finalitatea generală a activității de analiză operațională, tactică și strategică, constituind în sine scopul acestei activități analitice. Din acest motiv, acest</p>	

	<p>corupție, a actelor conexe corupției, faptelor coruptibile, a infracțiunilor economice și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală”.</p> <p>Recomandări: La punctul 5 din articolul II al proiectului, se recomandă completarea alineatului (3) al articolului 6/2 din Legea nr.1104/2002 cu o literă nouă care va următorul curpins:</p> <p><i>”c¹) prevenirii, depistării, cercetării și curmării actelor de corupție, a actelor conexe corupției, faptelor coruptibile, a celor cu caracter financiar și altor infracțiuni date în competența sa conform Codului de procedură penală.”.</i></p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lacună de drept ● Norme irealizabile ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Concurența normelor de drept <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale ● Legalizarea actelor de: - abuz de serviciu 	<p>element trebuie reflectat la alin. (1), care definește esența și obiectul activității de analiză operațională. Or, actualmente, alin. (1) stabilește în mod expres conținutul activității de analiză operațională, tactică și strategică, însă nu reflectă în mod explicit scopul acesteia, respectiv finalitatea pentru care este realizată analiza.</p> <p>Mai mult ca atât, redactarea propusă pentru litera c¹), în partea ce vizează <i>prevenirea, depistarea, cercetarea și curmarea actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor coruptibile</i>, este deja acoperită de litera c), care prevede că <i>analiza operațională, tactică și strategică se realizează în cadrul analizei fenomenului corupției</i>. Astfel, includerea unei prevederi suplimentare în acest sens ar genera dublări de norme. Din aceste considerente, se apreciază oportună extinderea literei c), inclusiv din perspectiva analizei operaționale și în privința relațiilor financiare, în special a celor care afectează interesele financiare ale statului și fondurile externe. În același timp, se reține că analiza operațională nu se realizează în mod direct „în cadrul examinării faptelor infracționale”, ci are un caracter analitic și prealabil, fiind orientată spre identificarea, verificarea și interpretarea datelor relevante inclusiv pentru activitatea de urmărire penală. Totodată, menționăm că prin sintagma „<i>relații financiare</i>” se asigură o acoperire a infracțiunilor date în competența CNA, inclusiv cele prevăzute la art. 190, 191 și 243 etc. din Codul penal, care sunt caracterizate prin componenta lor patrimonial-financiară. Totodată, prin proiect se extinde competența CNA și</p>
--	--	---

asupra faptelor care afectează bugetul Uniunii Europene, motiv pentru care este necesară reflectarea expresă a acestei dimensiuni la nivelul literei c), pentru a asigura coerența normei și acoperirea completă a sferei de competență.

Reieșind din aceste raționamente, considerăm necesar de subliniat că, pentru a evita dublările de prevederi – care ar îngreuna înțelegerea și aplicarea normei – se impune asigurarea unei coerențe și concordanțe juridice la nivelul întregii reglementări. În acest sens, considerăm oportun de a revizui modificările propuse la art. 5 alin. (1) lit. c) și art. 5¹ lit. j), prin reglementarea expresă a *competenței Centrului de a efectua analiza operațională, tactică și strategică în domeniile sale de competență.*

Or, redacția inițială propusă în avizul CNA la aceste articole se află în contradicție cu art. 6² din Legea nr. 1104/2002, care reglementează într-un mod mai larg cadrul de realizare a analizei operaționale, tactice și strategice. Potrivit acestui articol, **analiza nu se limitează doar la actele de corupție, cele conexe și faptele coruptibile sau la cele cu caracter financiar, ci se realizează în cadrul unor activități instituționale extinse, precum expertiza anticorupție, evaluarea integrității instituționale, analiza fenomenului corupției și realizarea misiunii Centrului.**

Prin urmare, restrângerea sferei analizei doar la anumite categorii de fapte, așa cum rezultă din redacția propusă, contravine caracterului general și funcțional al art. 6² și creează o incoerență normativă. Din aceste considerente, este necesară o

		<p>abordare unitară, care să reflecte corect rolul analizei operaționale ca instrument transversal, aplicabil tuturor domeniilor de competență ale Centrului, fără limitări sau neconcordanțe normative.</p>
	<p>Proiectul promovează interesul public de consolidare a statului de drept prin eficientizarea mecanismelor de combatere a corupției și protejarea fondurilor publice, în vederea alinierii legislației naționale la standardele europene. Cu toate acestea, este oportună completarea notei de fundamentare cu argumente solide privind imperativul extinderii competențelor CNA și acoperirea financiară a proiectului, norme care să reglementeze inclusiv rectificarea bugetului de stat, pentru a asigura acoperirea financiară imediată, garantând astfel operaționalizarea deplină a competențelor extinse ale CNA. Lipsa unei argumentări exhaustive în acest sens poate fi interpretată ca o carență de viziune strategică, afectând direct coerența aplicării noilor prevederi propuse prin proiect și, implicit, eficiența eforturilor de combatere a corupției la nivel înalt.</p>	<p>Se acceptă Argumentele din rubrica impactul financiar au fost revizuite.</p>
	<p>La fel, se impune completarea în acest sens a articolului V cu norme care să reglementeze rectificarea bugetului de stat, pentru a asigura acoperirea financiară imediată, garantând astfel operaționalizarea deplină a competențelor extinse ale CNA odată cu intrarea în vigoare a modificărilor propuse prin prezentul proiect de lege.</p>	<p>Precizare A se vedea argumentele expuse la pct. 67 din sinteză, în partea ce ține procedura de rectificare bugetară.</p> <p>Suplimentar, menționăm că, potrivit articolului V alin. (7) din dispoziții finale și tranzitorii, Centrul Național Anticorupție are obligația de a prezenta Parlamentului, în termen de o lună de la intrarea în vigoare a legii, propuneri privind noua structură a aparatului central, lista subdiviziunilor teritoriale, reședința și raza de activitate a acestora, în conformitate cu noile competențe atribuite.</p> <p>Această prevedere instituie temeiul legal pentru evaluarea impactului real al reformei asupra organizării instituționale și, implicit, asupra resurselor disponibile. În acest sens, CNA va prezenta calcule privind cheltuielile aferente majorării efectivului de personal, reorganizării subdiviziunilor și ajustărilor structurale</p>

		<p>necesare implementării noilor competențe, inclusiv estimarea și fundamentarea eventualelor costuri suplimentare pentru mijloace tehnice, echipamente și alte dotări necesare. Aceste elemente constituie temei pentru identificarea ulterioară a necesarului bugetar pentru modificările corespunzătoare în Legea bugetului de stat prin mecanismele de rectificare.</p> <p>Totodată, în Nota de fundamentare au fost incluse argumente privind impactul instituțional și financiar al reformei, din perspectiva extinderii competențelor CNA și a necesității reorganizării instituționale pentru asigurarea implementării eficiente a noilor atribuții.</p>
<p>AVIZARE REPETATĂ (30.04.2026) Opinii suplimentare ale autorităților asupra proiectului ajustat în conformitate cu recomandările experților Comisiei Europene</p>		
Ministerul Finanțelor	<p>Se propune modificarea alin.(2) de la art. V. ”Dispoziții finale și tranzitorii” după cum urmează: “În termen de 1 lună de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cauzele penale aflate la etapa de urmărire penală fiind în gestiunea Procuraturii Anticorupție, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, la organul de urmărire penală din cadrul Centrului Național Anticorupție și în gestiunea organului de urmărire penală al Serviciului Fiscal de Stat, vor fi transmise Procurorului General, în termen de 1 lună de la data recepționării, care ulterior vor fi repartizate de către Procurorul General potrivit competenței atribuite în conformitate cu prezenta lege”.</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Utilizarea sintagmei „cauze penale în gestiune” nu corespunde terminologiei juridice consacrate în CPP. În conformitate cu terminologia juridică din CPP, cauzele penale nu sunt „gestionate”, ci se află în anumite stadii procesuale clar determinate, cum ar fi faza de urmărire penală sau faza judecătii.</p>
Cancelaria de Stat	<p>Comunică lipsa obiecțiilor și recomandărilor.</p>	<p>----</p>
Centrul Național Anticorupție	<p>Având în vedere că articolul II punctul 6 din proiectul de lege propune o redacție nouă a articolului 6² din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, se constată necesitatea ajustării cadrului normativ conex pentru a evita blocaje operaționale generate de modificarea conceptuală a suportului analitic oferit de către Centrul Național Anticorupție.</p> <p>În actuala redacție, articolul 22 alineatul (10¹) din Legea nr. 252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor</p>	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Se acceptă că formularea inițială putea genera riscul unor interpretări eronate. În acest sens, pentru a asigura corectitudinea trimiterii din art. 22 alin. (10¹) al Legii nr. 252/2023 la prevederile art. 6² din Legea nr. 1104/2002, s-a intervenit asupra structurii normei, prin inversarea</p>

	<p>acte normative conține o derogare limitată la alineatul (3) al articolului 6² din Legea nr. 1104/2002.</p> <p>Menținerea acestei referințe restrictive în contextul unei noi modificări a articolului menționat va genera dificultăți de interpretare și va limita capacitatea de analiză în procesul de evaluare externă a judecătorilor și procurorilor</p> <p>Extinderea derogării la întregul articol 6² este imperativă pentru a asigura unitatea procedurilor de analiză în domeniile de competență ale Centrului Național Anticorupție.</p> <p>Prin urmare, se recomandă completarea proiectului de lege cu un nou articol care va avea următorul cuprins: <i>”Art. V – La articolul 22 alineatul (10¹) din Legea nr.252/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative (publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.325-327, art.581), cu modificările ulterioare, textul ”Prin derogare de la prevederile art.5¹ lit. j), art. 6² alin. (3) din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție” cu textul ”Prin derogare de la prevederile art.5¹ lit. j), art. 6² din Legea nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție”.</i></p> <p>Consecutiv, în vederea respectării normelor de tehnică legislativă, se impune renumerotarea articolelor proiectului, astfel încât articolul V devine articolul VI.</p>	alineatelor (2) și (3) din noua redacție a art. 6 ² .
	<p>Totodată, în scopul asigurării funcționalității noilor competențe procesuale stabilite potrivit proiectului de lege prin articolul 269 alineatul (3) din Cod de procedură penală, se impune corelarea Legii nr.1104/2002. În acest sens, se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> – completarea articolului 5¹ din Legea nr.1104/2002 cu o nouă literă: :”d¹) examinarea, cercetarea și investigarea economico-financiară”; – completarea articolului 6 din Legea nr.1104/2002 cu o nouă literă: :”d¹) să întocmească procese-verbale de investigare economico-financiară”; – completarea articolului 93 alineatul (2) din Cod de procedură penală cu un punct nou: ”9¹) procese-verbale de investigare economico-financiară”. <p>Această abordare permite Centrului Național Anticorupție nu doar exercitarea competenței de urmărire penală, ci și alocarea resurselor analitice necesare pentru efectuarea constatărilor și expertizelor economico-financiare complexe, în combaterea eficientă a evaziunii fiscale de proporții.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Propunerile au fost integrate în proiectul de lege, iar justificările corespunzătoare au fost reflectate în nota de fundamentare.</p>
Curtea Supremă de Justiție	În urma examinării Proiectului de Lege nr. 281/MJ/2026 și a notei de fundamentare aferente, Curtea Supremă de Justiție susține în continuare opinia exprimată în Avizul nr. 299 din 14.04.2026.	<p style="text-align: center;">Precizare</p> <p>Reiterăm argumentele expuse în prima avizare.</p>
Ministerul Afacerilor Interne	În urma examinării Proiectului de Lege nr. 281/MJ/2026 și a notei de	<p style="text-align: center;">Precizare</p>

	fundamentare aferente, Ministerul Afacerilor Interne susține în continuare obiecțiile formulate în Avizul nr. 38/1393 din 8 aprilie 2026.	Cu referire la propunerile care nu au fost acceptate, reiterăm poziția expusă în prima avizare.
--	---	---

